

Prima instanță: Judecătoria Chișinău /sediul Centru/ (Judecător Natalia Russu)
Dosarul nr. 2r-223/21
2-20128391-02-2r-29012021

DECIZIE

05 aprilie 2021
Chișinău

mun.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecători
Buhnaci

Victoria Sîrbu
Dorin Dulghieru și Virgiliu

examinând, fără citarea părților, recursul declarat de reprezentantul recurentului O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L., împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 16 decembrie 2020, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Ursachii Vadim către O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L., cu privire la desființarea hotărârii arbitrale,-

c o n s t a t ă :

La data de 15 octombrie 2020, Ursachii Vadim a depus o cerere de chemare în judecată către O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L., cu privire la desființarea hotărârii arbitrale nr.AI (IC-UV) 05/2020 din 17 septembrie 2020.

În motivarea cererii, reclamantul a indicat că, la data de 17 septembrie 2020, de către Arbitrajul Internațional de pe lângă Asociația Lichidatorilor și Administratorilor din Republica Moldova, arbitru unic Natalia Gîrleanu, a fost adoptată Hotărârea arbitrală prin care s-a dispus a admite acțiunea arbitrală înaintată de către O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. împotriva lui Ursachii Vadim, a încasa de la Ursachii Vadim în folosul O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. suma de 171767,29 MDL cu titlu de datorie de bază; suma de 189308,32 MDL cu titlu de dobândă aferentă contractului de împrumut; suma de 5153,02 MDL cu titlu de taxă aferentă; suma de 97995,MDL cu titlu de penalități și suma de 9284,50 MDL cu titlu de taxă arbitrală.

A menționat reclamantul că, Hotărârea arbitrală nominalizată, este pasibilă de a fi desființată din considerentul că, convenția arbitrală este nulă în temeiul legii, arbitrajul nu a fost constituit sau procedura arbitrală nu este în conformitate cu convenția arbitrală și hotărârea arbitrală încalcă principiile fundamentale ale

legislației Republicii Moldova sau bunele moravuri.

A relatat partea că, la data de 12 noiembrie 2018, a hotărât să procure un automobil de model *****, în sumă de 11500 EURO și deoarece avea doar suma de 3500 EURO, a decis să contracteze un împrumut de la O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L., care, chiar în aceeași zi, i-a oferit spre semnare contractul de împrumut nr. 1053607 din 12 noiembrie 2018, prin care O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. i-a împrumutat suma de 174000 MDL, care urma a fi restituită în 60 de rate lunare, câte 6360,57 MDL, ulterior, odată cu încheierea contractului de împrumut, a fost încheiat și contractul de gaj prin care a fost gajat automobilul de model *****, anul producerii 2003, cod *****, n/î *****, fiind evaluat la suma totală de 218111 MDL.

A relatat reclamantul că, în urma încheierii contractului, a efectuat achitări în sumă totală de 18200 MDL, la data de 20 decembrie 2018, 15 ianuarie 2019 și 14 februarie 2019, iar deoarece a admis întârzieri la plata celei de-a patra rată contractuală, la data de 04 aprilie 2019, O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. i-a expediat notificarea prin care a fost informat despre rezilierea unilaterală a contractului de împrumut și obligația de a achita în mod integral, în termen de 10 zile din momentul expedierii: (I) suma împrumutului neplătit, (II) dobânda neplătită (III) taxele aferente contractului de împrumut și dobânda (IV) în cazurile prevăzute de contract, valoarea bănească a ratei inflației împrumutului (V) penalități calculate și neplătite pentru fiecare zi de întârziere și penalități contractuale pentru expedierea notificărilor calculate și neplătite, ulterior, la data de 04 aprilie 2019, O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. a solicitat de la Ursachii Vădim suma de 420202,94 MDL.

A subliniat partea că, la data de 20 aprilie 2019, a expediat în adresa creditorului o cerere în care a solicitat informarea despre posibilitatea repunerii în graficul de achitări, expedierea ultimelor somații și oferirea unor informații cu privire la negocierea clauzelor contractuale cu referire la dobândă, penalitate, commission și alte taxe aferente, la data de 14 mai 2019, O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. expediind un răspuns prin care a susținut că clauzele contractuale au fost negociate preventiv semnării contractului și a indicat asupra imposibilității repunerii împrumutatului în graficul de achitări, anexând și certificatul de datorie din ziua respectivă, potrivit căruia a fost somat la plata sumei de 508090,14 MDL, constituită din: împrumut, dobândă contractuală, taxă aferentă contractului, penalitate pentru notificări, penalitate zilnică, penalitate pentru rezilierea contractului, ceea ce a determinat reclamantul să înțeleagă că contractul de împrumut conține multe clauze abuzive, care l-au adus într-o situație financiară precară și există tentativa de a i se extorca sume de bani impunătoare, fără justă cauză.

A mai subliniat reclamantul că, ulterior, a fost informat că, între O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. și Î.M. „INCASO” S.R.L. a fost încheiat un contract de cesiune, prin care creanța lui Ursachii Vadim față de O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. a fost cesionată companiei de colectare a datoriilor.

A menționat partea că, considerând că i-au fost încălcate drepturile de

consumator, la data de 06 iunie 2019, s-a adresat cu o sesizare către Agenția pentru Protecția Consumatorului și Supravegherea Pieții, care, la data de 16 august 2018, a emis Actul de constatare a clauzelor abuzive nr. 17, prin care a concluzionat că în contractul de împrumut cu consumatorul Ursachii Vadim, O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. a admis încălcări ale legii, iar clauzele contractuale sunt standard, nenegociate și abuzive, drept urmare, la data de 19 septembrie 2019, s-a adresat la Judecătoria Chișinău /sediul Centru/ cu o cerere de chemare în judecată împotriva O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. și Î.M. „INCASO” S.R.L., prin care a solicitat constatarea nulității absolute a mai multor clauze contractuale pe care Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieții le-a constatat ca fiind abuzive, constatarea nulității contractului de gaj, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată, cererea fiind primită spre examinare și pusă pe rol de către judecătorul Oxana Parfeni, în această cauză având loc 5 ședințe de judecată la care au participat inclusiv reprezentanții O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L..

A conchis partea că, în pofida faptului că O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. era în cunoștință de cauză despre derularea litigiului în instanța de drept comun, care are ca obiect clauzele contractului de împrumut din 12 noiembrie 2018, la data de 05 mai 2020, O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. a depus cererea de arbitraj la Arbitrajul Internațional de pe lângă Asociația Lichidatorilor și Administratorilor din Republica Moldova, prin care a solicitat încasarea sumei de 464224,53 MDL, constituită din datorie de bază 171767, 29 MDL, dobândă aferentă contractului de împrumut în mărime de 189308,32 MDL, taxa aferentă în mărime de 5153,02 MDL și penalități în mărime de 97995, 90 MDL, cererea respective de arbitraj fiindu-i comunicată la data de 13 iunie 2020, concomitent, fiindu-i expediată și încheierea arbitrală de punere pe rol a acțiunii arbitrale, la care, la data de 07 iunie 2020, a expediat referința prin care a solicitat scoaterea de pe rol a cererii de arbitraj pe motiv că aceasta a fost depusă de o persoană neîmpuțemică în modul corespunzător.

A mai menționat reclamantul că, la data de 17 septembrie 2020, în pofida excepțiilor ridicate, fără stabilirea unei ședințe de arbitraj pentru a oferi părților posibilitatea de a se apăra, a fost admisă integral cererea de arbitraj, fiind dispusă încasarea din contul lui Ursachii Vadim în beneficiul O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. a sumei de 464224,53 MDL și a cheltuielilor de arbitraj.

A invocate reclamantul că, convenția arbitrală este nulă în temeiul legii, or, la emiterea hotărârii arbitrale, arbitrul unic Natalia Gîrleanu a invocat convenția arbitrală inserată la pct. 6.2 a contractului cadru cu clientul Ursachii Vadim, care ar fi parte integrantă a contractului de împrumut nr. 1053607 din 12 noiembrie 2018, contract care nu conține clauza arbitrală, or, clauza arbitrală instituită în pct. 6.2 nu întrunește condițiile de valabilitate recunoscute de lege, fiind pasibilă de a servi drept temei pentru desființarea hotărârii arbitrale.

A mai subliniat partea că, clauza de la pct. 6.2 este o clauză alternativă și nu atributivă de competență, relevă neclaritatea, contradictorialitatea și respectiv, este

lovită de nulitate absolută în temeiul art. 334 Cod civil din motiv că contravine ordinii publice, or, prin clauza arbitrală care prevede fie competența instanțelor de judecată, fie a instanței arbitrale, la alegerea unei părți, se încalcă ordinea publică în sistemul jurisdicțional deoarece se admite inițierea unor procese paralele de diferite organe jurisdicționale, procese care se finisează cu emiterea actelor ce au efectele unor hotărâri judecătorești executorii, iar această concurență contravine în mod vădit ordinii publice, chiar dacă clauzele 6.1-6.2 din contractul cadru din 12 noiembrie 2018 nu îl obligă pe consumator de a soluționa exclusiv prin arbitraj orice litigiu cu comerciantul și nu limitează dreptul consumatorului de a intenta acțiune în instanță de judecată în cazul neexecutării obligațiilor contractuale ale profesionistului, deoarece prevăd competența jurisdicțională la alegerea reclamantei, între (I) instanța de judecată competentă a Republicii Moldova (II) sau Arbitrajul Internațional de pe lângă Asociația Lichidatorilor și Administratorilor.

A mai afirmat reclamantul că, în realitate, după cum atestă hotărârea arbitrală contestată, prin realizarea dreptului discreționar al comerciantului O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. de a se adresa în arbitraj, consumatorul a fost impus să se supună jurisdicției arbitrale, fiind ținut la executarea hotărârii arbitrale emise la cererea comerciantului, or, aplicarea acestor clauze arbitrale au drept efect: - obligarea consumatorului de a soluționa orice litigiu prin arbitraj, care nu este cerut de lege - clauză abuzivă și nulă potrivit art.1077 alin.(1) pct.16) Cod civil, și - limitarea dreptului consumatorului de a intenta acțiune în instanță de judecată în cazul neexecutării obligațiilor contractuale ale profesionistului - clauză abuzivă și nulă potrivit art.1077 alin.(1) pct.2) lit. b) Cod civil.

A învederat reclamantul că, nulitatea de protecție operează în privința clauzelor abuzive și nule - pct.6.1-6.2 din contractul cadru din 12 noiembrie 2018 care au ca obiect sau efect obligarea consumatorului de a soluționa orice litigiu exclusiv prin arbitraj, care nu este cerut de lege, sau care impun excluderea sau limitarea dreptului consumatorului de a intenta acțiune în instanță de judecată, instanța de judecată fiind obligată să invoce din oficiu nulitatea unor astfel de clauze.

A mai subliniat reclamantul că, litigiul adjudecat prin hotărârea arbitrală nr.AI (IC-UV) 05/2020 din 17 septembrie 2020, nu ține de executarea contractului cadru din 12 noiembrie 2018, ci de executarea contractului concret de împrumut nr. 1053607 din 12 noiembrie 2018, care nu conține clauza arbitrală, or, arbitrul și-a constatat competența de a judeca un litigiu izvorât dintr-un contract în baza convenției arbitrale înserate în alt contract, deși contractul de împrumut concret nu face trimitere la contractul cadru care conține clauza arbitrală, astfel, decizia arbitrului la acest capitol contravine art.8 alin.(1) din Legea cu privire la arbitraj nr.23 din 22 februarie 2008 - convenția de arbitraj din contractele cadru, care a fost aplicată de arbitru, nu se referă la raportul juridic contractual constituit în baza contractului care reglementează împrumutul concret, care este cel litigios.

A invocat reclamantul că, decizia arbitrului la acest capitol contravine și art.

13 din Regulile procedurii arbitrale ale Arbitrajului Internațional de pe lângă Asociația Lichidatorilor și Administratorilor, potrivit căruia trimiterea într-un contract la un document ce conține o clauză compromisorie valorează ca o convenție de arbitraj scrisă, dacă trimiterea este capabilă de a face clauza parte din contract, or, prin hotărârea arbitrală, arbitrajul s-a pronunțat asupra unui litigiu care nu este prevăzut de convenția arbitrală ori care nu se înscrie în condițiile convenției, ori hotărârea arbitrală conține dispoziții în probleme ce depășesc limitele convenției arbitrale.

A conchis partea reclamantă că, arbitrajul nu a fost constituit sau procedura arbitrală nu este în conformitate cu convenția arbitrală, or, chiar dacă se consideră că clauza arbitrală este lovită de nulitate absolută, în lipsa unor asemenea concluzii, un alt aspect relevant se rezumă la faptul că cererea de arbitrare depusă de O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. a fost semnată de o persoană neîmputernicită, ceea ce echivalează cu lipsa capacității depline de exercițiu a părții convenției de arbitraj, or, în temeiul Legii cu privire la arbitrajul comercial internațional, care, în art. 37 prevede că „partea care a înaintat cererea de desființare a hotărârii prezintă probe că: una din părțile convenției de arbitraj, menționate la art.7, nu avea capacitate deplină de exercițiu... ”, astfel a subliniat partea că, cererea de arbitrare depusă la data de 05 mai 2020, a fost semnată de către Susarencu Tatiana, Șef al Departamentului Riscuri Creditare O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L., în sensul confirmării împuternicirilor fiind anexată o procură fără număr și un ordin de angajare, astfel, reieșind din cuprinsul procurii anexate, se deduce că Susarencu Tatiana are dreptul de a reprezenta interesele O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. în relațiile cu persoanele fizice, persoanele juridice, în toate instituțiile și organizațiile străine, instituțiile și organizațiile de stat, private și obștești, inclusiv, dar nelimitându-se la Agenția Servicii Publice, Comisia Națională a Pieței Financiare, Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței, notar, Oficiile Cadastrale Teritoriale, Ministerul Afacerilor Interne, procuratura, executori judecătorești, instanțele judecătorești ale Republicii Moldova, tribunalele arbitrale, și în cadrul proceselor de insolvență, cu dreptul de a semna și primi acte necesare în scopul exercitării împuternicirilor acordate.

A mai indicat că, conform procurii nominalizate, Susarencu Tatiana se împuternicește cu drepturi procesuale pe cauzele civile, penale și administrative având dreptul de a exercita în numele societății toate actele procedurale prevăzute de art. 62 și art. 80 CPP, inclusiv și cele stabilite în art. 81 CPC, precum și de a efectua toate actele legate de procedura de executare în conformitate cu art. 50 al Codului de executare, astfel, a atras atenția reclamantului că, procura eliberată la 31 octombrie 2019, lui Susarencu Tatiana de către administratorul O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L., Guzun Lilian, nu prevede împuternici corespunzătoare pentru acordarea dreptului de a semna și depune o cerere de arbitrare, or această împuternicire urmează a fi menționată în mod expres în actul de reprezentare, sub sancțiunea

nulității, or, conform art. 52 din Regulile de procedură arbitrală, „împuternicirea de reprezentare în arbitraj acordă reprezentantului dreptul de a exercita în numele părții toate actele procedurale, cu excepția dreptului de a semna cererea și de a o depune în arbitraj, de a strămuta pricina la un alt arbitraj sau instanță de judecată, de a renunța total sau parțial la pretențiile din acțiune, de a majora sau reduce cuantumul acestor pretenții, de a modifica temeiul sau obiectul acțiunii, de a o recunoaște, de a încheia tranzacții, de a intenta acțiune reconvențională, de a transmite împuterniciri unei alte persoane, de a ataca hotărârea arbitrală, de a-i schimba modul de executare, de a amâna sau eșalona executarea ei, de a prezenta un titlu executoriu spre urmărire, de a primi bunuri sau bani în temeiul hotărârii arbitrale, drepturi care trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității, în procura eliberată de reprezentat”.

A explicat reclamantul că, în conținutul procurii eliberate lui Susarencu Tatiane la data de 31 octombrie 2019, nu este prevăzut, în mod expres, dreptul de a semna cererea și de a o depune în arbitraj, respectiv cererea depusă la data de 05 mai 2020 cu nr. 1648 este depusă de o persoană neîmputernicită de a o semna, iar această încălcare, urma a fi sancționată de către instanța de arbitraj, prin emiterea unei încheieri de restituire a cererii de arbitraj, conform art. 122 alin.(2) lit. b) din Regulile de procedură arbitrală care statuează: „Președintele/vicepreședintele Arbitrajului Internațional restituie cererea de arbitraj și în situațiile în care: cererea de arbitraj nu este semnată ori este semnată de o persoană neîmputernicită de a o semna ori este semnată fără a se indica numele și calitatea semnatarului.”.

A mai învederat partea că, după cum rezultă din conținutul hotărârii de arbitrare, arbitrul unic s-a expus asupra excepțiilor invocate printr-o încheiere protocolară, prin care a respins cererea de scoatere a cererii arbitrale de pe rol, neargumentând asupra soluției luate, concomitent, încălcând regulile arbitrale ale instituției investite cu atribuțiile corespunzătoare, astfel, hotărârea arbitrală încalcă principiile fundamentale ale legislației Republicii Moldova sau bunele moravuri, or, legislația autohtonă (legea cu privire la arbitraj, CPC) nu este explicită față de enumerarea principiilor fundamentale a căror încălcare ar constitui temei pentru desființarea hotărârii, iar temeiul menționat mai sus nu reprezintă o extindere nelimitată a diferitor motive, ci constituie o siguranță în sensul că dacă celelalte motive anterioare nu ar sancționa încălcarea principiilor fundamentale ale legislației, o atare încălcare să nu rămână fără urmări, astfel, dat fiind faptul că formularea acestui temei este generală, instanței de judecată îi revine, în fiecare caz concret, misiunea să determine în ce măsură încălcarea a avut loc.

La caz, a subliniat reclamantul încălcarea următoarelor principii: - principiul contradictorialității; - principiul egalității în drepturi a părților; - principiul imparțialității; - principiul disponibilității în drepturi a participanților la proces, etc. în acest sens susținând că, hotărârea arbitrală contestată încalcă flagrant principiul legalității, fiind adoptată contrar bunelor moravuri care generează o îmbogățire nejustificată a creditorului în fața debitorului, or, ultimului nu i s-a adus o claritate în

vederea constatării faptului dacă clauzele contractuale, la care face trimitere debitorul, sunt sau nu abuzive.

A concluzionat reclamantul că, în speță, sunt încălcate drepturile consumatorului și a susținut că, sacrificarea principiului preeminenței dreptului în sensul impunerii unei alte conduite decât cea prescrisă de către legislator prin executarea unor acțiuni procedurale de către reclamant va avea inter alia drept efect defavorizarea procesuală a pârâtului, deoarece asemenea acțiuni nu pot fi admise de către instanța de judecată decât în condițiile expres stabilite de lege, în caz contrar, acțiunile arbitrate ale instanței sunt incompatibile testului de imparțialitate obiectivă perceput de un observator informat și dezinteresat, or, imparțialitatea este esențială pentru îndeplinirea adecvată a funcției judiciare, ea privește nu doar hotărârea însăși, ci și întreg procesul, prin care se ajunge la aceasta.

A menționat reclamantul că, importanța principiului legalității presupune ca legea să fie respectată, această exigență existând nu doar pentru indivizi, dar în mod egal și pentru autoritățile publice și private, or, din conținutul hotărârii contestate nu rezultă că argumentele pârâtului ar fi fost auzite și combătute, circumstanță ce denotă încălcarea principiului contradictorialității probelor, drept direct protejat prin prisma dispoziției art.4 din Legea cu privire la arbitraj nr.23-XVI din 22 februarie 2008.

A mai relatat reclamantul că, prin hotărârea arbitrală contestată, s-a dispus încasarea unei sume exorbitant de mari în raport cu suma care formează corpul împrumutului, ceea ce în mod nejustificat mărește patrimoniul O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. și formează un precedent vicios, încalcă în mod flagrant principiile fundamentale ale legislației Republicii Moldova și bunele moravuri, or, în conformitate cu art.220 alin.(1) și (2) Cod civil, actul juridic sau clauza care contravine normelor imperative sunt nule dacă legea nu prevede altfel. Actul juridic sau clauza care contravin ordinii publice sau bunelor moravuri sunt nule, astfel, arbitrul unic prin emiterea hotărârii arbitrale contestate a încălcat atât normele imperative care reglementează limitarea inserării în contractele cu consumatorii a penalităților, dobânzilor disproporționate, comisioanelor și altor plăți nejustificate, cât și bunele moravuri.

În drept, reclamantul și-a fundamentat cererea privind desființarea hotărârii arbitrale în temeiul dispozițiilor de la art. art. 712 alin.(1) și alin. (3), 716 alin.(1) și alin. (2), 717 alin.(1) și alin. (2) Cod civil, art.5 alin.(1) și alin. (2) din Legea nr.202 din 12 iulie 2013 privind contractele de credit pentru consumatori, art.5 alin. alin.(1)-(4) din Legea nr.256 din 09 decembrie 2011 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, art.27 alin.(3) al Legii nr.23-XVI din 22 februarie 2008 cu privire la arbitraj, art. art.477 alin.(1), 479, art.480, art.481 alin.(1) CPC și a solicitat desființarea totală a hotărârii arbitrale nr. AI (IC-UV) 05/2020 din 17 septembrie 2020 emisă de Arbitrajul Internațional de pe lângă Asociația Lichidatorilor și Administratorilor, arbitru Natalia Gîrleanu, prin care a fost admisă integral acțiunea arbitrală depusă de O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. către Ursachii Vadim privind

încasarea sumei de 171767,29 MDL cu titlu de datorie de bază, suma de 189308,32 MDL cu titlu de dobândă aferentă contractului de împrumut, suma de 5153,02 MDL cu titlu de taxă aferentă, suma de 97995,90 MDL cu titlu de penalități și suma de 9284,50 MDL cu titlu de taxă arbitrală.

La data de 13 noiembrie 2020, reprezentantul pârâtului O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. a depus referință la cererea de desființare a hotărârii arbitrale, prin care și-a manifestat dezacordul cu aceasta, indicând că, la caz, lipsesc temeiurile pentru desființarea hotărârii arbitrale, or, art. 480 alin. (1) CPC prevede exhaustiv motivele de desființare a hotărârii arbitrale iar în speță, reclamantul nu a demonstrat existența niciunua din aceste temeiuri.

A menționat pârâtul că, hotărârea arbitrală nr. AI (IC-UV) 05/2020 din 17 septembrie 2020 nu contravine principiilor fundamentale, or, conform pct. 41, subpunctul 2) din Hotărârea Plenului CSJ nr. 2 din 30 martie 2015 cu privire la aplicarea de către instanțele de judecată a prevederilor legale la soluționarea unor chestiuni în cadrul examinării litigiilor în care părțile au încheiat convenția de arbitraj, potrivit căruia „Legislația autohtonă (legea cu privire la arbitraj, CPC) nu este explicită față de enumerarea principiilor fundamentale a căror încălcare ar constitui temei pentru desființarea hotărârii, subliniind că, temeiul menționat mai sus nu reprezintă o extindere nelimitată a diferitor motive, ci constituie o siguranță în sensul că dacă celelalte motive anterioare nu ar sancționa încălcarea principiilor fundamentale ale legislației, o atare încălcare să nu rămână fără urmări, or, dat fiind faptul că formularea acestui temei este generală, instanței de judecată îi revine, în fiecare caz concret, misiunea să determine în ce măsură încălcarea a avut loc.

A indicat partea pârâtă că, alegațiile reclamantului sunt declarative, or, potrivit art.118 CPC, (1) Fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.", or, reclamantul nu a demonstrat în ce măsură hotărârea arbitrală încalcă principiile fundamentale, or, hotărârea arbitrală nr. AI (IC-UV) 05/2020 din 17 septembrie 2020 nu contravene bunelor moravuri.

A reiterat pârâtul că, conceptul de „bune moravuri" reprezintă totalitatea regulilor de conduită care s-au conturat în conștiința societății și a căror respectare s-a impus cu necesitate, printr-o experiență practică îndelungată", astfel , faptul de a solicita încasarea datoriei formulată în baza unui contract valabil încheiat, precum și încasarea prejudiciilor suportate de către creditor prin faptul neexecutării la timp a obligațiilor nu contravine nicidecum bunelor moravuri.

A relatat partea că, unul din temeiurile pe care reclamantul s-a axat la înaintarea cererii de chemare în judecată cu privire la desființarea hotărârii arbitrale este art. 480 alin. (2) lit. b) CPC, potrivit căruia: „convenția arbitrală este nulă în temeiul legii (...)", în acest sens, indicând pârâtul că, la data de 12 noiembrie 2018, între O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. și Ursachii Vadim a fost încheiat contractul-cadru, tot la această dată, părțile au convenit și asupra încheierii contractului de

împrumut nr. 1053607 din 12 noiembrie 2018, prin care reclamantul a solicitat acordarea unui împrumut în valoare de 174000 MDL, astfel, reclamantul Ursachii Vadim a semnat contractul-cadru care conține clauza compromisorie și prin urmare a avut posibilitatea să facă cunoștință cu conținutul acesteia, respectiv, nu se poate invoca că reclamantul nu a conștientizat care va fi efectul semnării acestui contract, or, în caz de dezacord, acesta era în drept să revoce contractul de împrumut sau să înainteze obiecții în privința clauzei.

A susținut pârâtul că, O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. corect s-a adresat la Arbitrajul Internațional, or, clauza compromisorie în esența ei reprezintă voința părților și atâta timp cât nu există o hotărâre definitivă și irevocabilă prin care să fie constatată nevalabilitatea clauzei respective, aceasta se consideră validă și acord adițional din partea intimatului nu este necesar, or, potrivit pct. 1.1 din contractul-cadru: „(...) Prin semnarea prezentului contract părțile convin de comun acord cu prevederile și condițiile specificate mai jos”, iar potrivit pct. 1.2 din acest contract-cadru: „Semnarea contractului oferă clientului libertatea de a utiliza în mod convenabil orice servicii pe care O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. le poate acorda clientului, în conformitate cu termenii unui anumit serviciu”, mai mult, conform pct. 1.3 din contractul-cadru: „(...) Fiecare astfel de serviciu este încheiat în baza unui anumit contract de prestări servicii, care este încheiat între client și O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. (în continuare „Contract de prestări servicii”), astfel, în acest context, pct. 1.4. din contractul-cadru prevede expres că: „contractul de prestări servicii poate fi încheiat în modul descris la Secțiunea V, pct. 5.2. din prezentul contract. Prezentul contract constituie parte integrantă a oricărui contract de prestări servicii prezent sau viitor care a fost sau va fi încheiat între client și O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L.. Termenele și condițiile oricărui contract de prestări servicii prevalează asupra termenelor și condițiilor acestui contract”, iar potrivit pct. 1.7: „Prezentul contract intră în vigoare din momentul semnării de către ambele părți. prezentul contract este încheiat pentru o perioadă de 15 ani.

A subliniat partea pârâtă că, în conformitate cu prevederile art. 1003 din Codul civil (cu modificările în vigoare): „(1) Contractul-cadru este actul juridic prin care părțile convin să negocieze și să stabilească raporturi contractuale ale căror clauze vor fi convenite prin contracte ulterioare încheiate în temeiul contractului-cadru. (2) Clauzele contractului-cadru completează conținutul contractului ulterior în măsura în care ele nu contravin acestuia ori dacă părțile nu au exclus aplicarea lor pe altă cale”.

Astfel, pârâtul și-a exprimat dezacordul cu concluzia reclamantului precum că contractul-cadru nu este parte a contractului de împrumut, or este evident că contractul cadru este parte a fiecărui contract de împrumut, inclusiv a contractului încheiat cu Ursachii Vadim, iar includerea clauzei compromisorii în contractul cadru este suficientă, nefiind necesară repetarea de două ori a aceleiași clauze în cadrul diferitor părți integrante ale aceluiași contract.

A menționat pârâtul că, în partea ce ține de faptul că prin contractul de împrumut nr. 1053607 din 12 noiembrie 2018 nu se face nici o referire (trimitere) la contractul cadru din 12 noiembrie 2018, o astfel de obligativitate nu reiese nici din lege și nici din contractul-cadru, de asemenea, în contractul-cadru se prevede expres că acesta constituie parte integrantă a oricărui contract de prestări servicii prezent sau viitor și deci, nu este necesară repetarea acestui fapt și în contractele de împrumut, însă, cu toate acestea, deși nu este obligatoriu, contractul de împrumut face totuși referire la contractul-cadru și anume pe prima pagină a acestuia, în drept cu cea de-a doua „avertizare”, unde este expres indicat că: „în eventualitatea intenției de a rambursa anticipat împrumutul, împrumutatul este obligat, până la efectuarea oricărei plăți în temeiul prezentului contract, să ia legătura cu împrumutătorul, folosind mijloacele de comunicare menționate în contractul-cadru, pentru înregistrarea solicitării de rambursare anticipată și obținerea calculelor exacte despre sumele ce urmează să fie achitate la ziua rambursării anticipate a împrumutului”, astfel, ținând cont de acestea, pârâtul a conchis că, reclamantul nu înțelege natura și esența unui contract-cadru, odată ce îl califică ca un document/contract distinct față de contractele de împrumut și nu ca o parte integrantă a acestora, așa cum este în realitate.

A subliniat partea pârâtă că, arbitrajul s-a pronunțat asupra unui litigiu care este prevăzut de convenția arbitrală inserat în contractul de împrumut semnat dintre reclamant și pârât și prin urmare în speță nu este aplicabil temeiul de desființare prevăzut la art. 480 alin. (2) lit. g) CPC., invocând în acest sens art. 5 alin. (2) și (3) din Legea cu privire la actele normative: „(2) Normele juridice generale sânt aplicabile fie tuturor raporturilor sociale sau subiecților de drept, fie unor categorii de raporturi sau de subiecți, fără a-și pierde caracterul de generalitate. (3) Normele juridice speciale sânt aplicabile în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale sau subiecți strict determinați. În caz de divergență între o normă generală și o normă specială, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma specială”, astfel, în cazul în care se depistează o divergență dintre o normă generală și o normă specială, se aplică norma specială, dar aceasta nu înseamnă că restul aspectelor care se conțin în norma generală și nu contravin celei speciale nu se aplică.

La fel, pârâtul consideră legală clauza compromisorie prevăzută în contractele încheiate de O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L., în acest sens menționând că, prin inserarea clauzei compromisorii alegerea instanței competente de a desluși litigiul a fost lăsat la latitudinea părților, fapt ce reiese din clauza compromisorie, mai mult, art.59 alin.(5) Cod civil, alin.(5), precede că, „Părțile au drepturi procedurale și obligații procedurale egale.”, respectiv, din această normă reiese că părțile au drepturi procedurale și obligații egale, prin urmare afirmația reclamantului privind presupusa inegalitate a părților este declarativă și nu are careva suport juridic.

A mai menționat partea pârâtă că, în ceea ce privește legalitatea clauzei compromisorii, în conformitate cu art. 1 alin. (2) din Legea cu privire la organizațiile

de creditare nebancaară: „Scopul prezentei legi constă în asigurarea dezvoltării domeniului de creditare nebancaară, inclusiv prin prevenirea riscurilor excesive în sistem, precum și sporirea accesului la resurse financiare al persoanelor fizice și juridice”, astfel, având în vedere faptul că scopul organizațiilor de creditare nebancaară este de a spori accesul populației la surse financiare este deplin consecvent satisfacerii necesităților crescânde, observăm că raporturile contractuale dintre subiectele în cauză identifică o dinamică sporită în circuitul civil. Litigiile pe rolul instanțelor judecătorești dintre aceste subiecte, la fel, sunt în creștere. Activitatea instanțelor judecătorești este din ce în ce mai aglomerată și termenele relativ îndelungate de soluționare a litigiilor determină o mare parte a organizațiilor de creditare nebancaară să pledeze totuși pentru calea judiciară, iar altele să se reorienteze spre căi alternative, precum arbitrajul, fiind și cazul O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. care, având un număr mare de clienți care nu își onorează obligațiunile contractuale, este nevoită să apeleze atât la calea judiciară, cât și la căi alternative cum ar fi arbitrajul, pentru a-și recupera într-un termen cât mai scurt banii puși în circulație, astfel, odată cu instituirea clauzelor compromisorii în contractele de împrumut încheiate, O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. a analizat riguros legislația Republicii Moldova în acest sens și prin urmare a ajuns la concluzia că este posibilă soluționarea litigiilor cu consumatorii săi pe calea arbitrajului, cu respectarea anumitor condiții în acest sens.

A invocat pârâțul prevederile art. 667 alin. (1) din Codul civil, potrivit căruia: „părțile contractante pot încheia în mod liber, în limitele normelor imperative de drept, contracte și pot stabili conținutul lor [...]” și astfel, în ipoteza libertății contractuale a părților și în limita normelor imperative de drept, organizațiile de creditare nebancaară pot să convină împreună cu clienții săi includerea unor clauze compromisorii în contractele de împrumut.

A învederat pârâțul că, noțiunea și caracteristicile esențiale ale convenției arbitrale sunt reglementate în Legea cu privire la arbitraj nr. 23 din 22 februarie 2008 și Legea cu privire la arbitrajul comercial internațional nr. 24 din 22 februarie 2008. Legea cu privire la arbitraj definește, în art. 2, convenția de arbitraj drept: „un acord în a cărui bază părțile remit spre soluționare în arbitraj toate litigiile sau o parte din litigii, care au apărut sau care ar putea să apară între ele ca rezultat al unui raport juridic contractual sau necontractual. Convenția de arbitraj poate fi exprimată sub formă de clauză arbitrală inserată în contract ori sub formă de acord independent”, iar la rândul său, Legea cu privire la arbitrajul comercial internațional definește, în art. 2, convenția de arbitraj ca fiind: „un acord în a cărui bază părțile remit spre soluționare în arbitraj toate litigiile sau o parte din litigiile care au apărut sau care ar putea să apară între ele ca rezultat al unui raport juridic contractual sau necontractual”, astfel a relevant pârâțul că, legiuitorul a conferit o mai mare protecție consumatorilor, pentru a exclude eventualele abuzuri, în acest sens, reglementarea în Codul civil a clauzelor contractuale standard constituie unul dintre mijloacele legale în scopul protecției

consumatorilor, astfel, clauzele contractuale standard sunt stabilite în art. 712-720 din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), prevederile articolelor în cauză nu conțin specificări clare în sensul posibilității includerii clauzei arbitrale în contractele încheiate între organizațiile de creditare nebanară și consumatori sau efectele acesteia, or, legea privind protecția consumatorilor, contrar celor menționate de reclamant, la fel nu interzice în mod expres aplicarea arbitrajului în litigiile cu consumatorii, și prin urmare consider pârâtul că se lasă la latitudinea părților acest aspect, mai mult că, nici Legea cu privire la arbitraj și nici Legea cu privire la arbitrajul comercial internațional nu exclud arbitrarea litigiilor cu participarea consumatorilor și nu prevăd excepții privind încheierea convenției arbitrale dintre acești subiecți, deci prin prisma acestora este posibilă recurgerea la arbitraj în litigiile dintre consumatori și profesioniști.

Totodată, a subliniat partea pârâtă că, având în vedere că Legea cu privire la arbitraj constituie sediul juridic în materia clauzei arbitrale și stabilind care sunt situațiile de nulitate a acesteia, constată că clauza arbitrală inserată în contractul-cadru cu clientul nu cade sub incidența temeiurilor de nulitate, făcând referire în acest sens la pct. 16 lit. b) din Hotărârea Plenului CSJ: „Statuând asupra nulității convenției arbitrale, instanța de judecată va examina atât temeiurile de nulitate prevăzute de Legea cu privire la arbitraj, cât și cele prevăzute în Codul civil, dat fiind faptul că convenția reprezintă un act juridic. Convenția arbitrală ar putea fi recunoscută nulă dacă: a fost încheiată cu vicii de consimțământ (dol, eroare, violență etc.); a fost încheiată de o persoană lipsită de capacitate juridică; a fost încheiată fără respectarea formei prevăzute de lege, astfel, convenția de arbitraj va fi lovită de nulitate dacă aceasta a fost doar o înțelegere verbală, fără să îmbrace forma scrisă cerută de art.8 alin. (2) din Legea cu privire la arbitraj; convenția nu are conținutul prevăzut de lege, dacă părțile au încheiat un compromis, dar nu au indicat obiectul litigiului și instituția de arbitraj, convenția dată de asemenea va fi nulă (art.2) din Legea nr.23 din 22 februarie 2008; a fost încheiată în privința unor pretenții care nu pot face obiectul unei convenții arbitrale, având în vedere prevederile art.3 alin. (2) din Legea cu privire la arbitraj”.

Prin urmare, a conchis pârâtul că, situații de nulitate a clauzei arbitrale în cazul includerii acesteia în contractele încheiate între organizațiile de creditare nebanară și consumatori nu sunt prevăzute expres de lege, fiind aplicabile regulile generale de nulitate a actului juridic, reguli care nu-și găsesc aplicabilitate în speța dată, or reclamantul Ursachii Vadim nu a încheiat contractul-cadru în prezența unor vicii de consimțământ și nu este o persoană lipsită de capacitate juridică, în acest sens prezentând importanță și analiza prevederilor Legii privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii care, potrivit art. 5 alin. (5) și (7) din această Lege: „Sunt considerate abuzive clauzele care au ca obiect sau efect: [...] q) excluderea sau obstrucționarea dreptului consumatorului de a intenta acțiune în instanță judecătorească sau de a exercita orice alt drept prevăzut de lege, în special

prin obligarea consumatorului de a soluționa orice litigiu exclusiv prin arbitraj, care nu este reglementat de dispozițiile legale, restricționând în mod nejustificat dovezile aflate la dispoziția consumatorului sau impunându-i sarcina probei care, în conformitate cu legislația aplicabilă, trebuie să îi revină altei părți la contract; [...] (7) Lista clauzelor specificate la alin. (5) nu este exhaustivă".

A mai indicat pârâtul că, în prezent, Codul civil în urma modificărilor care au intrat în vigoare la data de 01 martie 2019, conține dispoziții similare în art. 1077 alin. (1) pct. 2) lit. b) și pct. 16), potrivit căroră: „(1) Sânt considerate abuzive clauzele care nu au fost negociate individual și au ca obiect sau efect: 2) excluderea sau limitarea drepturilor prevăzute de lege ale consumatorului față de profesionist sau față de o altă parte, în cazul neîndeplinirii totale sau parțiale ori al îndeplinirii necorespunzătoare a oricăreia dintre obligațiile contractuale ale profesionistului, inclusiv prin: b) excluderea sau limitarea dreptului consumatorului de a intenta acțiune în instanță de judecată; 16) obligarea consumatorului de a soluționa orice litigiu exclusiv prin arbitraj, care nu este cerut de lege, sau restricționarea în mod nejustificat a dovezilor aflate la dispoziția consumatorului", aceste norme califică drept abuzivă clauza care obligă consumatorul de a soluționa litigiul exclusiv prin arbitraj, iar, în lipsa unor interdicții exprese și în virtutea voinței contractuale a părților, inclusiv cu respectarea garanțiilor legale conferite consumatorilor, identifică faptul că este posibilă soluționarea litigiilor, pe calea arbitrajului, între organizațiile de creditare nebanară și consumatori, iar pentru ca clauza arbitrată să nu fie considerată abuzivă și, drept urmare, nulă, aceasta urmează a fi formulată în modul în care nu va obliga consumatorul de a soluționa exclusiv litigiul prin arbitraj, în termeni mai concisi, fie în arbitraj, fie în instanța de judecată, fapt ce a fost respectat strict de către O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. prin convenirea cu reclamantul a introducerii punctelor 6.1- 6.2. din contractul-cadru.

A mai susținut partea că, Legea privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii (abrogată la moment) și Codul civil cu modificările în vigoare prevăd clar cazurile în care clauza arbitrală poate fi declarată ca abuzivă, respectiv, clauza formulată în contractele încheiate de O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. nu cade în niciun fel sub incidența acestor cazuri, deci nu poate fi declarată ca abuzivă, mai mult, deși art. 5 alin. (7) din Legea privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii prevede că lista clauzelor specificate la alin. (5) nu este exhaustivă, consideră că nu poate fi aplicată în speță această normă, or, legiuitorul a prevăzut expres prin art. 5 alin. (5) lit. q) din Legea menționată, când o clauză arbitrală poate fi declarată ca abuzivă în contractele încheiate cu consumatorii și anume atunci când consumatorul este obligat de a soluționa orice litigiu exclusiv prin arbitraj, respectiv, pct. 6.1 și 6.2. din contractele-cadru încheiate de O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. nu impun consumatorii să se adreseze exclusiv în arbitraj.

A indicat pârâtul că, posibilitatea de a recurge la o metodă alternativă de soluționare a litigiilor este prevăzută expres în art. 10 alin. (3) lit. t) din Legea privind

contractele de credit pentru consumatori, unde: „Contractul de credit specifică în mod clar și concis: existența posibilității de a recurge la o procedură extrajudiciară de contestare și la o cale de atac pentru consumator și, în caz afirmativ, modalitățile de acces la acestea”, astfel, pe de o parte, această lege organică permite creditorului să introducă în contractele sale clauze prin care să se prevadă existența posibilității de a recurge la o procedură extrajudiciară de contestare, iar pe de altă parte Legea privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii și Codul civil cu modificările în vigoare prevăd caracterul abuziv al clauzelor care exclud sau obstrucționează dreptul consumatorului de a intenta acțiune în instanță judecătorească, astfel, ținând cont de aceste limite, odată ce părțile au convenit conținutul pct. 6.1 și 6.2. din contractul-cadru cu clientul prin care au stabilit competența alternativă a instanțelor de judecată și a arbitrajului la alegerea reclamantului, este lesne de înțeles că aceste clauze contractuale au fost elaborate strict în conformitate cu legea, iar odată ce nu sunt prevederi legale care să stipuleze expres nulitatea clauzei prin care se instituie competența alternativă a instanțelor de judecată și a arbitrajului și, mai mult ca atât, se prevede posibilitatea de a insera clauze contractuale prin care să se prevadă existența posibilității de a recurge la o procedură extrajudiciară de contestare și la o cale de atac pentru consumator, este evident că clauzele inserate în pct. 6.1 și 6.2. din contractual-cadru cu clientul Ursachii Vadim sunt perfect legale.

A invocat pârâtul prevederile art. 27 alin. (3) din Legea cu privire la arbitraj, în conformitate cu care „Arbitrajul are dreptul să hotărască asupra competenței sale de a decide asupra litigiului și, în legătură cu aceasta, asupra validității convenției de arbitraj. Constatarea nulității contractului nu implică deplin drept nulitatea convenției de arbitraj inserate în contract. Decizia prin care arbitrajul se declară competent nu poate fi atacată în instanță de judecată decât concomitent cu hotărârea finală asupra fondului litigiului”, astfel, îndreptățirea de a proceda la deslușirea unei clauze compromisorii aparține însăși instanței arbitrale, în faza prealabilă în care se discută, de regulă, pe cale de excepție, competența materială a organului de jurisdicție sesizat, această atribuție a arbitrajului fiind în mod explicit consacrată și prin art. 5 alin.(3) din Convenția europeană de arbitraj comercial internațional, la care Republica Moldova este și ea stat-parte, „Sub rezerva controlului judiciar ulterior prevăzut prin legea forului, arbitrul a cărui competență este contestată nu trebuie să se desesizeze de proces; el are dreptul de a hotărâ asupra propriei sale competențe și asupra existenței sau valabilității convenției de arbitraj sau a contractului din care această convenție face parte”, astfel, clauzele arbitrale inserate în contractele pe care le încheie O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. nu pot fi declarate abuzive, deoarece acestea sunt perfect legale așa cum au demonstrat mai sus, or, prin astfel de clauze nu se obligă consumatorul de a soluționa exclusiv orice litigiu prin arbitraj.

A subliniat pârâtul că, clauza compromisorie a fost introdusă conform Regulilor de procedură arbitrală, iar clauza compromisorie prevăzută în contractul-

cadru cu clientul a fost întocmită în conformitate cu Regulile de procedură arbitrală ale Arbitrajului Internațional de pe lângă Asociația Lichidatorilor și Administratorilor din Republica Moldova, în vigoare la momentul încheierii contractului (extrasul este anexat la materialele cauzei), astfel, potrivit Regulilor de Procedură Arbitrală, art.12: „(1) Convenția de arbitraj este acordul prin care părțile supun arbitrajului toate litigiile, sau anumite litigii care au apărut sau care ar putea să apară între ele cu privire la un raport juridic determinat, contractual sau necontractual. (2) Părțile pot stabili, prin convenție de arbitraj, fie direct, fie cu referire la o anumită reglementare având ca obiect arbitrajul, normele de constituire a arbitrajului; numirea, revocarea și înlocuirea arbitrilor; termenul și locul arbitrajului; normele de procedură pe care arbitrajul trebuie să le urmeze în soluționarea litigiului; normele cheltuielilor arbitrale și repartizarea acestor cheltuieli, conținutul și forma hotărârii arbitrale; alte norme privind buna desfășurare a arbitrajului.” Conform art. 14 alin. (1) și (2) din Regulile de Procedură Arbitrală: „(1) Convenția arbitrală se poate încheia fie ca clauză compromisorie, înscrisă în contractul principal, fie sub forma unei înțelegeri de sine stătătoare denumită compromis. (2) Prin clauza compromisorie părțile convin ca litigiile ce se vor naște din contractul în care ea este inserată sau în legătură cu acesta, să fie soluționate pe calea arbitrajului, arătându-se numele arbitrilor sau modalitatea de numire a lor, iar în lipsa unei asemenea arătări și dacă organizarea arbitrajului a fost încredințată Arbitrajului, numirea arbitrilor se face conform prezentelor Reguli.”, astfel, din definiția prevăzută la alin. (2) al art. 14 din Regulile de Procedură Arbitrală, o clauză compromisorie prevede ca litigiile să fie soluționate la general, pe calea arbitrajului, fără a se indica obligativitatea de a fi soluționate exclusiv pe calea arbitrajului, prin urmare, stabilirea competenței alternative prin clauza compromisorie în contractele-cadru nu contravine Regulilor de Procedură Arbitrală.

A mai specificat partea că, în conformitate cu art. 185 alin. (3) din Regulile de Procedură Arbitrală: „(3) Acceptul scris a părților de a supune litigiul soluționării în procedură arbitrală accelerată, prezumă direct renunțarea părților de a participa la ședințele arbitrale, la dezbaterile orale ale cauzei și la pronunțarea hotărârii arbitrale, și împuternicirea arbitrajului de a lua hotărâre în cauza arbitrală în baza de înscrisuri, documente și de alte dovezi scrise fără citarea și prezența părților. Părțile prin acord comun pot trece la procedură arbitrală accelerată în orice fază a procesului arbitral general”, astfel, ținând cont de normele enunțate și conținutul pct. 6.2. din contractual-cadru cu clientul, a menționat pârâțul că acesta corespunde Regulilor de Procedură Arbitrală, or, prin această clauză compromisorie, părțile au prevăzut normele de constituire a arbitrajului - Regulile de procedură arbitrală ale Arbitrajului Internațional de pe lângă Asociația Lichidatorilor și Administratorilor din Republica Moldova; numirea, revocarea și înlocuirea arbitrilor - „Complețul arbitral va fi compus dintr-un arbitru unic numit de președintele Arbitrajului Internațional de pe lângă Asociația Lichidatorilor și Administratorilor din Republica Moldova”; termenul și locul arbitrajului - „Procedura arbitrală se inițiază și se desfășoară la sediul

instanței arbitrale"; normele de procedură pe care arbitrajul trebuie să le urmeze în soluționarea litigiului - „Tribunalul arbitral va judeca litigiul în drept cu aplicarea legii Republicii Moldova. Tribunalul arbitral va judeca litigiul în procedură accelerată, fără participarea părților la ședințele arbitrale, la dezbaterile orale ale cauzei și la pronunțarea hotărârii”; conținutul și forma hotărârii arbitrale - „Hotărârea pe cauza arbitrală va fi luată numai în baza înscrisurilor, documentelor și altor dovezi scrise și fără citarea părților. Hotărârea pronunțată de arbitraj va fi definitivă și obligatorie pentru toate părțile la diferend și se execută imediat”, astfel, a explicat partea că, clauza compromisorie inserată în contractul-cadru corespunde atât legislației în vigoare, cât și Regulilor de Procedură Arbitrală a Arbitrajului Internațional de pe lângă Asociația Lichidatorilor și Administratorilor din Republica Moldova.

Cu privire la alegațiile reclamantului precum că, arbitrajul nu a fost constituit legal, pârâtul a menționat că, acestea sunt neîntemeiate și urmează a nu fi luate în considerație la examinarea litigiului, or, potrivit art.49 alin.(2) din Regulile de procedură arbitrală, procesele persoanelor juridice se susțin în arbitraj de către reprezentanții lor legali, care acționează în limitele împuternicirilor atribuite prin lege, prin alte acte normative sau prin actul constitutiv. Potrivit art.51 alin.(3) din Regulile de procedură arbitrală, procurile se eliberează în numele persoanei juridice cu contrasemnătura administratorului ei sau a unei alte persoane împuternicite, adevărate prin acte de constituire și sigilate cu ștampila acestei organizații, astfel a conchis pârâtul că, procura eliberată reprezentantului O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L., Susarencu Tatiana corespunde prevederilor legale, or, procura dată a fost semnată de către administratorul O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L., fiind aplicată și ștampila în acest sens.

În ceea ce privește argumentul reclamantului precum că procura anexată la cererea de arbitraj nu prevede dreptul reprezentantului O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L., Susarencu Tatiana de a semna cererea și a o depune în arbitraj, a subliniat pârâtul că, în procura din 31 octombrie 2019, se indică expres, "Prezenta procură este eliberată pentru Susarencu Tatiana, (...) pentru a reprezenta interesele O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. (numită în continuare - „Societate”), INDO/ cod fiscal 1008600026223, sediul: mun.. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint 182, în relațiile cu persoane fizice, persoane juridice, de asemenea în toate instituțiile și organizațiile străine, instituțiile și organizațiile de stat, private și obștești, inclusiv, dar nelimitându-se la Agenția Servicii Publice, Comisia Națională a Pieței Financiare, Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței, notar, Oficiile Cadastrale Teritoriale, Ministerul Afacerilor Interne, procuratura, executori judecătorești, instanțele judecătorești ale Republicii Moldova, tribunalele arbitrale și în cadrul proceselor de insolvență, cu dreptul de a semna, a depune și actele necesare în scopul exercitării împuternicirilor acordate.”, prin urmare, decede argumentul reclamantului privind lipsa împuternicirilor, or, din moment ce în procură

este indicat că reprezentantul, reprezintă interesele reclamantului în relațiile cu tribunalele arbitrale, ceea ce presupune și Arbitrajul Internațional de pe lângă Asociația Lichidatorilor și Administratorilor din Republica Moldova, având dreptul de a semna și depune acte în vederea exercitării împuternicirilor acordate, este evident că acesta dispune inclusiv de dreptul de a semna cererea de arbitrare și a o înainta spre examinare tribunalului arbitral.

Mai mult, a conchis pârâtul că, în procură este indicat expres că Susarencu Tatiana are dreptul de a semna cererea și de a o depune în judecată, astfel, potrivit art.117 alin.(2) din Regulile de procedură arbitrală, la primirea cererii de arbitrare, Secretariatul Arbitrajului Internațional verifică dacă aceasta întrunește exigențele prevăzute de prezentele Reguli, în caz contrar, reclamantul trebuie să facă imediat completările sau modificările cerute, ori să depună copii de pe cerere și copii certificate de pe înscrisurile pe care își întemeiază pretențiile, iar potrivit alin. (8) în cazul în care la depunerea cererii de arbitrare Secretariatul Arbitrajului Internațional nu a constatat neajunsuri, Președintele/Vicepreședintele Arbitrajului Internațional prin încheiere va dispune primirea cererii de arbitrare în procedură, iar potrivit art.120 (1) din Regulile de procedură arbitrală, procedura arbitrală referitoare la un litigiu concret începe la data înregistrării cererii de arbitrare de către Secretariatul Arbitrajului Internațional, dacă părțile nu au convenit altfel. În această privință președintele/vicepreședintele Arbitrajului Internațional verifică dacă cererea de arbitrare corespunde cerințelor stabilite de prezentele Reguli și dacă nu sunt obiecții, emite o încheiere de punere pe rol a acțiunii în arbitraj și stabilește taxa de arbitraj, prin urmare, a subliniat pârâtul că, alegațiile reclamantului precum că, "(...) chiar dacă cererea de arbitrare a fost reținută cu încălcarea normelor procedurale...", or, așa cum reiese din normele citate supra până la punerea cererii arbitrale pe rol, aceasta a fost supusă unui control dublu, atât din partea Secretariatului Arbitrajului Internațional de pe lângă Asociația Lichidatorilor și Administratorilor din Republica Moldova, precum și de președintele/vicepreședintele Arbitrajului Internațional, inclusiv sub aspectul dacă cererea a fost sau nu a fost semnată în mod corespunzător.

A conchis pârâtul că, consumatorii cunosc prevederile legislației ce reglementează contractele de credit pentru consumatori, or, acest lucru este accentuat și de prevederile preambulului Directivei 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, conform cărora la adoptarea directivei date s-a pornit de la premisa că consumatorii cunosc prevederile legale naționale, însă în ceea ce privește prevederile din alte state ce reglementează clauzele abuzive, aceștia ar putea să nu aibă suficient acces și cunoștințe, respectiv în vederea instituirii pieței interne în UE și a încurajării liberei circulații a persoanelor, serviciilor, mărfurilor și capitalului, era necesară adoptarea unei astfel de directive, așadar, de fapt scopul primordial al acestei directive este de a facilita accesul creditorilor și consumatorilor la serviciile de creditare în toate statele membre ale UE, care se realizează prin unificarea normelor ce reglementează clauzele abuzive în

contractele de credit pentru consumator, adică de a spori concurența și libera circulație a mărfurilor și mijloacelor financiare.

A subliniat partea că, convenția are doar ca scop secundar faptul de a se constata caracterul abuziv al clauzelor din contractele încheiate cu consumatorii, îndeosebi acele contracte încheiate sub egida propriei legislații naționale, astfel, ținând cont de acestea, consumatorii în statele în care locuiesc, în care își au cetățenia, cunosc legislația și respectiv conștientizează drepturile și obligațiile pe care și le asumă prin contractele de credit pe care le încheie, urmare a cărui fapt, instanțele, la analiza caracterului clauzelor contractuale, trebuie să pornească de la premisa că consumatorii sunt niște persoane inteligente, responsabile, bine educate financiar, care își pot asuma consecințele și riscurile în urma încheierii unui contract și mai ales în urma neexecutării acestuia.

Prin urmare, a menționat pârâtul că, nu pot fi admise argumentele reclamantului precum că este consumator și a fost lipsit de posibilitatea reală de a înțelege amploarea și componența riscului la care s-a expus, care sunt factorii ce vor influența împrumutul, ce costuri, comisioane ar putea fi puse în sarcină într-o asemenea manieră încât să poată refuza contractul.

Referitor la criteriile de apreciere a clauzelor ca fiind „abuzive”, pârâtul a invocat art. 3 din Legea privind clauzele abuzive, potrivit căruia, prin clauză abuzivă se înțelege: „clauză contractuală care, nefiind negociată în mod individual cu consumatorul, prin ea însăși sau împreună cu alte prevederi din contract, creează, în detrimentul consumatorului, contrar cerințelor de bună-credință, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților care decurg din contract”, definiția noțiunii respective fiind dată și în art. 3 alin. (1) din Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, conform căreia: „O clauză contractuală care nu s-a negociat individual se consideră ca fiind abuzivă în cazul în care, în contradicție cu cerința de bună credință, provoacă un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților care decurg din contract, în detrimentul consumatorului”, astfel, a comunicat partea pârâtă că, având drept reper aceste definiții ale clauzei abuzive, constată că pentru a determina dacă o clauză este abuzivă sau nu urmează a se vedea dacă sunt întrunite următoarele condiții:-Contractul de împrumut a fost încheiat cu un consumator; - Clauza contractuală nu a fost negociată individual; -Prin ea însăși creează un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților -Dezechilibrul creat este în detrimentul consumatorului, nefiind respectată cerința bunei-credințe, iar în primul rând trebuie să se constate dacă contractul de împrumut a fost încheiat cu un consumator.

A indicat pârâtul că, în cazul în care persoana contractantă nu este consumator, nu poate fi pusă nicidecum în discuție caracterul abuziv al unei clauze contractuale, or, prin consumator se înțelege acea „persoană fizică care intenționează să comande ori să procure sau care comandă, procură ori folosește produse și servicii

pentru necesități nelegate de activitatea de antreprenor sau cea profesională", iar potrivit art. 2 din Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii: „consumator” înseamnă orice persoană fizică care, în cadrul contractelor reglementate de prezenta directivă, acționează în scopuri care se află în afara activității sale profesionale”, în asemenea circumstanțe, a susținut pârâtul că, în primul și primul rând instanța urmează să analizeze dacă partea care a încheiat contractul de împrumut cu o organizație de creditare nebancară este sau nu un consumator în sensul legii, deci trebuie să depisteze care este scopul contractării unui astfel de credit, în acest sens, partea contractantă trebuie să prezinte probe instanței și să demonstreze că creditul a fost luat pentru necesități nelegate de activitatea de antreprenor sau cea profesională, iar în cazul în care el nu poate să demonstreze acest lucru, partea contractantă nu este consumator și, drept urmare a acestui fapt, clauzele contractuale nu pot fi supuse controlului privind caracterul abuziv.

A subliniat partea pârâtă că, reclamantul nu a adus nicio probă în acest sens, astfel, instanța nu poate să constate caracterul abuziv al clauzelor contractuale, or, faptul că reclamantul a indicat că O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. îl recunoaște ca consumator prin actul denumit informații standard privind împrumutul pentru consumatori, aceasta nu constituie o probă pertinentă și suficientă pentru a demonstra calitatea de consumator, or, pârâtul a subliniat că, prin încheierea contractelor de împrumut, asigură tuturor clienților garanțiile prevăzute pentru consumatori, însă aceasta nu înseamnă că în mod automat aceștia întrunesc condiția de a fi consumatori și astfel le revine lor sarcina de a demonstra acest fapt.

A mai stipulat pârâtul că, reclamantul în mod neîntemeiat menționează că clauzele contractuale nu au fost negociate, or, faptul că un contract s-a încheiat cu un consumator nu înseamnă automat că acesta nu a fost negociat și consideră că, un contract de împrumut poate fi și chiar este negociat cu consumatorii, la caz concret cu reclamantul, în acest sens a indicat pârâtul asupra prevederilor art. 5 alin. (2) din Legea privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii care prevede că: „Se consideră întotdeauna că o clauză nu a fost negociată individual atunci când a fost inclusă de către comerciant în prealabil și, din acest motiv, consumatorul nu a avut posibilitatea de a influența conținutul ei”, astfel, a conchis pârâtul că, instanța de fond urmează să stabilească atent dacă o clauză contractuală a fost negociată și să nu prezume în mod automat că ea nu este negociată și să constate caracterul abuziv al acesteia ulterior, or, din dispoziția normei prevăzute la art. 5 alin. (2) din Legea privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, sintagma cheie reprezintă - „cealaltă parte nu a avut posibilitatea de a influența conținutul ei”.

A menționat partea pârâtă că, consumatorul are o multitudine de dispoziții legale la îndemână care îi oferă dreptul de a negocia clauzele contractuale, dispoziții care urmează a fi respectate de către organizațiile de creditare nebancară, or, art. 5 alin. (1) din Legea privind contractele de credit pentru consumatori, prevede că, :

„Creditorul și, dacă este cazul, intermediarul de credit furnizează consumatorului, în baza clauzelor și a condițiilor de creditare oferite de către creditor, precum și, după caz, a preferințelor exprimate și a informațiilor furnizate de către consumator, informațiile necesare care să îi permită consumatorului să compare mai multe oferte pentru a putea lua o decizie informată cu privire la eventuala încheiere a unui contract de credit”, astfel, consumatorul are dreptul să „exprime preferințe” și să „furnizeze informații” organizației de creditare nebancară, până la încheierea contractului, iar în baza acestor „preferințe” și „informații” organizația de creditare nebancară furnizează consumatorului informațiile precontractuale necesare care să îi permită consumatorului să compare mai multe oferte pentru a putea lua o decizie informată cu privire la eventuala încheiere a unui contract de credit, fapt ce a avut loc la caz concret cu reclamantul, astfel, din maniera formulării acestei clauze, reiese că informațiile precontractuale pot fi calificate ca o „ofertă” pe care creditorul întocmește, ținând cont de „preferințele exprimate” de consumator și de „informațiile furnizate de acesta”.

A conchis pârâtul că, prin semnarea contractului, are loc acceptarea ofertei, dacă se respectă aceste etape atunci, se poate de calificat că între consumator și împrumutător a avut loc „negocierea” clauzelor viitorului contract, astfel, consumatorului i se oferă posibilitatea de a negocia clauzele eventualului contract, deoarece organizația de creditare nebancară furnizează consumatorului informațiile despre eventualul contract de credit, inclusiv în baza „preferințelor” și „informațiilor” pe care consumatorul le furnizează organizației de creditare nebancară, în asemenea mod, are loc negocierea clauzelor eventualului contract de credit, iar în rezultatul acestor negocieri, consumatorul ia o „decizie informată” cu privire la eventuala încheiere a unui contract de împrumut.

A învederat partea că, potrivit art. 5 alin. (3) lit. g) din Legea privind contractele de credit pentru consumatori: „Informațiile precontractuale cuprind: g) dobânda anuală efectivă și valoarea totală plătită de către consumator, ilustrate prin intermediul unui exemplu reprezentativ care menționează toate ipotezele folosite pentru calculul ratei respective; în cazul în care consumatorul a informat creditorul în legătură cu una sau mai multe componente ale creditului preferat, precum durata contractului de credit și valoarea totală a creditului, creditorul trebuie să ia în considerare aceste componente; în cazul în care un contract de credit prevede modalități de tragere diferite, cu costuri diferite sau cu rate ale dobânzii aferente creditului diferite, și creditorul folosește ipoteza de la pct. 2 lit. c) din anexa nr. 2, acesta trebuie să indice faptul că aplicarea altor mecanisme de tragere pentru acest tip de contract de credit poate avea drept rezultat aplicarea unei dobânzi anuale efective mai mari”, astfel, consumatorul are posibilitatea să informeze împrumutătorul despre una sau mai multe componente ale creditului preferat, iar împrumutătorul trebuie să ia în considerare aceste componente, în asemenea mod, legislatorul oferă consumatorului dreptul să negocieze clauzele eventualului contract de împrumut.

A relatat pârâtul că, potrivit art. 5 alin. (3) lit. r) din Legea privind contractele de credit pentru consumatori: „Informațiile precontractuale cuprind: r) dreptul consumatorului de a primi, la cerere și gratuit, un exemplar al proiectului de contract de credit. Această dispoziție nu se aplică în cazul în care, în momentul cererii, creditorul nu dorește să încheie contractul de credit cu consumatorul”, iar conform art. 5 alin. (7) din aceeași Lege: „La cerere, în plus față de informațiile prevăzute la anexa nr. 1, consumatorului i se va furniza gratuit și un exemplar din proiectul de contract de credit”, astfel, prin prisma acestei norme, consumatorul are posibilitate să facă cunoștință cu clauzele eventualului contract de împrumut, respectiv, aceasta trebuie să manifeste diligență și să se informeze referitor la condițiile contractului, or, legiuitorul îi oferă consumatorului mai multe posibilități de a se informa și de a lua o „decizie informată” prin examinarea informațiilor precontractuale și posibilitatea de a influența asupra conținutului acestora, și prin dreptul de a cere un exemplar al proiectului contractului, iar ignoranța și lipsa de diligență nu este o scuză și nu îl scutește pe consumator de executarea obligațiilor asumate.

A mai specificat pârâtul că, conform art. 5 alin. (8) din Legea privind contractele de credit pentru consumatori: „(8) Creditorii și, unde este cazul, intermediarii de credit oferă consumatorului explicații corespunzătoare, pentru a-i permite să evalueze dacă contractul de credit propus este adaptat la nevoile sale și la situația sa financiară, unde este cazul, prin explicarea: a) informațiilor precontractuale care sânt furnizate conform alin. (1)-(3); b) caracteristicilor esențiale ale produselor propuse (rata dobânzii, numărul de comisioane, costurile creditului, condițiile rambursării anticipate, valoarea totală de plătit), precum și a consecințelor neonorării clauzelor contractuale; c) costurilor incluse în costul total al creditului pentru consumator (costurile pentru serviciile accesorii aferente contractului de credit, în special valoarea medie a primelor de asigurare)”, astfel, consumatorul are dreptul să ceară explicații de la împrumutător și să aprecieze dacă contractul de împrumut este adaptat la „nevoile” sale, urmare a cărui fapt, consumatorul poate influența împrumutătorul pentru ca acesta să adapteze clauzele viitorului contract, la „nevoile” consumatorului și la „situația sa financiară”, astfel, rezultă că este posibil de negociat contractul și negocierea chiar a avut loc cu reclamantul.

A mai subliniat pârâtul că, prin prisma Codului civil și Legii privind contractele de credit pentru consumatori, consumatorul are și dreptul la revocare, iar odată ce acesta nu și-a exercitat acest drept, înseamnă că el a acceptat clauzele contractuale și încă odată confirmă că le-a înțeles și chiar le-a negociat, mai mult, în conformitate cu dispoziția art. 3 alin. (2) din Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii: „(...) Faptul că anumite aspecte ale unei clauze sau o anumită clauză au fost negociate individual nu exclude aplicarea prezentului articol pentru restul contractului, în cazul în care o evaluare globală a acestuia indică faptul că este, cu toate acestea, un contract de adeziune, în cazul în care orice vânzător sau furnizor pretinde că s-a

negociat individual o clauză standard, acestuia îi revine sarcina probei", aşadar, nu toate contractele întocmite în prealabil de organizațiile de creditare nebancară sunt „de adeziune” deoarece contractul de adeziune este contractul în care clauzele sânt formulate în prealabil de una dintre părți, iar cealaltă parte doar poate să accepte încheierea contractului în condițiile impuse ori să renunțe la încheierea lui, respectiv, a indicat pârâtul că, odată ce a demonstrat că contractul a fost negociat cu reclamantul, atunci acest contract nu este „de adeziune”.

A menționat partea pârâtă că, legea oferă un mecanism concret de negociere a clauzelor contractuale de către consumator și astfel instanța urmează să stabilească foarte clar prin prisma diferitor circumstanțe și probe dacă o clauză a fost într-adevăr nenegociată, or, determinarea în mod automat al caracterului nenegociat al clauzelor contractuale și în consecință a caracterului abuziv aduce atingere principiului inadmisibilității imixtiunii în afacerile private, principiu prevăzut de art. 1 alin. (1) Cod civil.

Suplimentar, a relatat pârâtul că, reclamantul nu a demonstrat dezechilibrul semnificativ între drepturile și obligațiile părților, iar în conformitate cu art. 4 alin. (1) din Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii: „Fără să aducă atingere articolului 7, caracterul abuziv al unei clauze contractuale se apreciază luând în considerare natura bunurilor sau a serviciilor pentru care s-a încheiat contractul și raportându-se, în momentul încheierii contractului, la toate circumstanțele care însoțesc încheierea contractului și la toate clauzele contractului sau ale unui alt contract de care acesta depinde”, o normă similară conține și art. 6 alin. (1) din Legea privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, astfel, caracterul abuziv al unei clauze contractuale se apreciază luând în considerare: natura serviciilor pentru care s-a încheiat contractul - servicii financiare de acordare a împrumutului și raportându-se, în momentul încheierii contractului, la toate circumstanțele care însoțesc încheierea contractului - dacă creditorul a acționat sau nu cu „bună credință” sau dacă debitorului a avut posibilitate să „exprime preferințe” și să „furnizeze informații”, în vederea influențării condițiilor precontractuale, oferite de creditor; -Dacă consumatorul a avut posibilitatea să informeze creditorul despre una sau mai multe componente ale creditului preferat, și dacă creditorul a luat în considerare aceste componente; - Dacă creditorul și, unde este cazul, intermediarul de credit a oferit consumatorului explicații corespunzătoare , astfel încât ultimul să poate aprecia dacă contractul de credit propus este adaptat la nevoile sale și la situația sa financiară și la toate clauzele contractului sau ale unui alt contract de care acesta depinde, - mărimea penalităților, dobânzii, comisioanelor (cu excepția taxei aferente contractului și comisionului de administrare care nu pot fi calificate ca abuzive), trebuie să fie rezonabile.

A indicat pârâtul că, instanța de fond trebuie să constate în mod obiectiv dacă instituirea anumitor clauze contractuale au dezavantajat în mod considerabil

consumatorul, prin prisma factorilor prezentați mai sus, lucru care nu fost demonstrat de către reclamant, or, la determinarea faptului dacă clauza dezavantajează consumatorul, urmează a face referire și la art. 199 Cod civil, potrivit căruia: „(1) Consimțământ este manifestarea, exteriorizată, de voință a persoanei de a încheia un act juridic. (2) Consimțământul este valabil dacă provine de la o persoană cu discernământ, este exprimat cu intenția de a produce efecte juridice și nu este viciat”, prin urmare, odată ce consumatorul și-a exprimat consimțământul, a dorit ca contractul și în particular, fiecare clauză să producă efecte juridice, nu putem spune că o astfel de clauză „dorită” de către consumator îl prejudiciază pe acesta, astfel, dispoziția art. 1012 alin. (1) Cod civil prevede că: „Dacă propune consumatorilor bunuri, lucrări, servicii, conținut digital sau oricare alte prestații, profesionistul are obligația de a nu furniza informații eronate. Informația se consideră eronată dacă denaturează sau omite circumstanțe esențiale pe care un consumator mediu poate aștepta să-i fie furnizate pentru a lua o decizie informată despre încheierea contractului. Se consideră consumator mediu, consumatorul care este suficient de bine informat și de atent, ținând seama de factori sociali, culturali și lingvistici”.

A indicat partea că, pârâțul O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. a furnizat informații corecte care nu au denaturat și nu au omis circumstanțe esențiale pe care un consumator mediu le poate aștepta să-i fie furnizate pentru a lua o decizie informată despre încheierea contractului, luând în considerare toate circumstanțele, precum și limitările tehnice ale mijlocului de comunicare utilizat, astfel a subliniat pârâțul că, acesta a acționat cu „diligență profesională” și nu poate spune că prin aceasta se dezavantajează considerabil consumatorul, mai ales că prin prisma art. 513 alin. (1) Cod civil și consumatorul trebuie să se comporte cu bună-credință și diligență la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării și stingerii obligației.

Tot în acest sens, a susținut pârâțul că, instanța de fond urmează să constate dacă între părți a existat și un „dezechilibru semnificativ”, un exemplu în acest sens, fiind analiza caracterului clauzei penale privind instituirea unei penalități pentru rezilierea anticipată a contractului care se calculează într-un procent fix din suma creditului neachitat, astfel, efectuând un calcul elementar și determinând cazurile în care un consumator nu achită la timp, se constată că pârâțul O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. este privat de posibilitatea de a acorda acești bani unui alt client pentru a obține profit și respectiv acest profit nerealizat este mai mare decât suma penalității instituite.

A mai relatat pârâțul că, reclamantul nu a elucidat pe deplin circumstanțele precum că dezechilibrul care se pretinde că ar fi fost creat este în detrimentul consumatorului, nefiind respectată cerința bunei-credințe, în primul rând, reclamantul nicidecum nu a demonstrat că dezechilibrul creat este în detrimentul consumatorului, or, nu a fost creat un dezechilibru și mai mult ca atât clauzele inserate nicidecum nu au fost în detrimentul consumatorului, odată ce O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. a

ținut cont de preferințele reclamantului, iar în al doilea rând, o altă condiție pe care trebuia să o demonstreze reclamantul este de a vedea dacă creditorul la încheierea contractului a acționat sau nu cu bună-credință, precum și faptul dacă clauza a fost propusă de către creditor, lucru ce nu a fost stabilit.

A menționat partea pârâtă că, Legea stabilește expres că buna-credință se prezumă până la proba contrară, acest lucru fiind prevăzut de art. 9 alin. (1) Cod civil: „Persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă până la proba contrară”, astfel a subliniat pârâtul că, O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. și-a respectat obligațiile prevăzute de Legea privind contractele de credit pentru consumatori, de Codul civil în raport cu consumatorii la etapa precontractuală și astfel este de bună-credință.

A menționat reprezentantul pârâtului că, O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. nu a acționat în contradicție cu declarațiile pe care le-a făcut anterior (în informațiile precontractuale precum și în materiale publicitare), or, așa cum prevede preambulul Directivei 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, această directivă a fost adoptată ținând cont inclusiv de faptul că: „întrucât, în conformitate cu criteriile generale selectate, aprecierea caracterului abuziv al clauzelor, în special în cadrul activităților publice de vânzare sau furnizare, prin care se asigură servicii colective care iau în considerare solidaritatea dintre utilizatori, trebuie completată cu mijloace pentru efectuarea unei aprecieri globale a diferitelor interese implicate; întrucât aceasta constituie o cerință de bună credință; întrucât, la aprecierea bunei credințe, trebuie acordată o atenție deosebită forței pozițiilor de negociere ale părților, faptului de a ști dacă consumatorul a fost încurajat să-și dea acordul pentru clauza în cauză și dacă bunurile sau serviciile au fost vândute sau furnizate la cererea expresă a consumatorului; întrucât condiția de bună credință poate fi îndeplinită de vânzător sau furnizor atunci când acesta acționează în mod corect și echitabil față de cealaltă parte de ale cărei interese legitime trebuie să țină seama”, astfel, buna-credință a furnizorului (creditorului) se apreciază în dependență de următoarele circumstanțe: forța pozițiilor de negociere ale părților (prin prisma faptului că pe piață atestăm o mare competitivitate între organizații de creditare nebanară, precum și faptul că deja și băncile oferă credite în baza aceluiași condiții este lesne de înțeles că poziția de negociere a consumatorului are o forță mai mare); dacă consumatorul a fost încurajat să-și dea acordul pentru clauza în cauză; -dacă bunurile sau serviciile au fost vândute sau furnizate la cererea expresă a consumatorului; -dacă acesta acționează în mod corect și echitabil față de consumator de ale cărei interese legitime trebuie să țină seama.

A subliniat pârâtul că, reaua-credință a O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. trebuie stabilită în dependență de mulți factori și în baza unor serii de probe, în caz

contrar, buna-credință se prezumă și astfel clauzele contractuale nu pot fi declarate din start ca fiind abuzive, or, în realitate organizațiile de creditare nebancară și la caz concret O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L., care sunt lideri pe piața serviciilor financiare, până la momentul încheierii contractului oferă tot sprijinul necesar consumatorului pentru ca ultimul să poată lua o decizie informată, iar ulterior, în baza neexecutării obligațiilor de către consumator, organizația de creditare nebancară suferă la rândul său unele prejudicii care poate să și le recupereze doar în temeiul prevederilor contractuale.

A conchis pârâțul că, organizațiile de creditare nebancară au o misiune importantă în societatea de astăzi și anume de a spori accesul la resursele financiare ale persoanelor fizice și juridice în vederea creșterii nivelului de trai al populației și a dezvoltării activității de întreprinzător, fapt ce reiese și din art. 4 alin. (1) din Legea cu privire la organizațiile de creditare nebancară, potrivit căruia: „Organizațiile de creditare nebancară au drept scop sporirea accesului la resurse financiare al persoanelor fizice și juridice în vederea creșterii nivelului de trai al populației și a dezvoltării activității de întreprinzător”, iar faptul că, la acordarea unui credit, organizația de creditare nebancară realizează și un profit nu poate fi nicidecum analizat că aceasta este efectuat în detrimentul consumatorului, or, timpurile când activitatea similară cu cea desfășurată de organizațiile de creditare nebancară era percepută drept infracțiune, au rămas în trecut, astfel, organizațiile de creditare nebancară aduc o contribuție semnificativă și asupra bugetului de stat, or, conform raportul anual pentru anul 2018 publicat pe site-ul oficial al Comisiei Naționale a Pieței Financiare, organizațiile de microfinanțare (în prezent organizațiile de creditare nebancară) au înregistrat în anul 2018 un profit net de 689,30 milioane MDL, astfel, raportând la această sumă, numai impozitul pe venit în mărime de 12% constituie o sumă aproximativă de 93,99 milioane MDL, însă trebuie să se țină cont că organizațiile de creditare nebancară sunt supuse și la achitarea unor alte impozite decât impozitul pe venit.

A specificat pârâțul că, organizațiile de creditare nebancară au un rol important prin faptul că reprezintă o sursă alternativă pentru creditele oferite de bănci, mai ales pentru persoanele cărora le este refuzat acordarea unui credit de către bancă, pentru că nu corespund condițiilor de eligibilitate practicate de bănci, respectiv, trebuie să se țină cont de riscurile la care se expun organizațiile de creditare nebancară atunci când oferă aceste credite, iar consumatorii urmează să țină cont și de facilitățile care le oferă organizațiile de creditare nebancară în raport cu banca, cum ar fi serviciul „bani imediat”, iar riscul recunoașterii unor clauze ca fiind „abuzive” și obligarea organizațiilor de creditare nebancară să o excludă din contract ar putea crea un precedent periculos și care va avea ca efect încetarea activității organizațiilor de creditare nebancară, circumstanță care, cu siguranță, va avea un impact negativ important asupra bugetului de stat, va duce la micșorarea numărului locurilor de muncă, la lipsa surselor alternative de oferire a creditelor etc, fapt ce va

constitui desigur un dezavantaj semnificativ pentru societatea noastră.

A concluzionat pârâtul că, O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. s-a conformat în totalitate prevederilor legale, ceea ce rezultă din faptul că atât în contractul de împrumut, cât și în informațiile standard privind împrumutul pentru consumatori, consumatorul de repetate ori a confirmat faptul examinării condițiilor contractului de împrumut, faptul că, condițiile contractuale îi sunt clare și consimte, fără rezerve, la realizarea acestora, de asemenea, contractul fiind redactat într-un limbaj clar, lizibil, cu caractere de aceeași dimensiune precum și în corespundere cu alte exigențe legale, prin urmare, clauzele sunt perfect legale și urmează a se respinge pretențiile reclamantului.

A mai indicat pârâtul O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. că, reclamantul Ursachii Vadim este un consumator de rea-credință, astfel, reieșind din cele expuse, consideră pârâtul că, cererea reclamantului este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, or, în realitate, prin acțiunea sa nefondată, reclamantul încearcă de fapt să se eschiveze de la îndeplinirea obligațiilor contractuale și de la achitarea datoriei.

A conchis partea pârâtă că, un consumator diligent are obligația de a face cunoștință cu clauzele contractuale și să nu invoce caracterul lor abuziv doar atunci când ajunge în momentul să nu execute clauzele contractuale, or, O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. acționează strict conform contractului și mai ales oferă acces la proiectul acestuia și înainte de semnarea contractului, astfel, prevederile art. 513 alin. (1) Cod civil prevede expres că: „Debitorul și creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință și diligență la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării și stingerii obligației”, mai mult, a indicat pârâtul că, pe site-ul Comisiei Naționale a Pieții Financiare se găsește și o rubrică cu privire la „Educația Financiară”, unde Comisia de asemenea atenționează ca consumatorul să facă cunoștință cu costurile totale ale împrumutului, să analizeze dobânda anuală efectivă, să beneficieze de dreptul de revocare, să fie atent la costurile „ascunse” sub formă de comisioane, dobânzi, penalități etc. de care vor fi responsabili de plată fără a fi conștienți la momentul semnării, astfel, consumatorul are o multitudine de căi pentru a se informa cu privire la condițiile contractuale, are dreptul de a cere un proiect de contract de credit, are dreptul la revocare și practica acestora de a declara caracterul abuziv anume în momentul în care se află în întârziere este o practică abuzivă și de rea-credință, astfel, în context, potrivit art. 14 Cod civil în vigoare: „(1) Nicio persoană nu poate invoca, la întemeierea pretenției sale, fapta ilicită sau de rea-credință pe care tot ea a săvârșit-o sau la care a participat. (2) Nicio persoană nu poate obține un avantaj din comportamentul său ilicit sau de rea-credință”, astfel, a învederat partea pârâtă că, reclamantul nu a achitat datoria la timp, fapt ce contravine contractului și prevederilor legale, respectiv, el nu poate să invoce la întemeierea pretențiilor sale fapta ilicită pe care tot el a săvârșit-o.

A solicitat pârâtul respingerea acțiunii reclamantului Ursachii Vadim împotriva O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. cu privire la desființarea hotărârii arbitrale

nr.AI (IC-UV) 05/2020 din 17 septembrie 2020, emisă de Arbitrajul Internațional de pe lângă Asociația Lichidatorilor și Administratorilor din Republica Moldova, ca fiind neîntemeiată.

Prin încheierea judecătoreiei Chișinău /sediul Centru/ din 16 decembrie 2020, s-a admis cererea depusă de Ursachii Vadim către O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. privind desființarea hotărârii arbitrale, ca întemeiată. S-a desființat total hotărârea arbitrală nr. AI (IC-UV) 05/2020 din 17 septembrie 2020 emisă de Arbitrajul Internațional de pe lângă Asociația Lichidatorilor și Administratorilor din Republica Moldova, arbitrul Gîrleanu Natalia, prin care a fost admisă integral acțiunea arbitrală depusă de O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. către Ursachii Vadim privind încasarea sumei de 171767,29 MDL cu titlu de datorie de bază, suma de 189308,32 MDL cu titlu de dobândă aferentă contractului de împrumut, suma de 5153,02 MDL cu titlu de taxă aferentă, suma de 97995,90 MDL cu titlu de penalității și suma de 9284,50 MDL cu titlu de taxă arbitrală. S-a încasat de la O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. în beneficiul lui Ursachii Vadim, cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în mărime de 100 MDL.

La data de 06 ianuarie 2021, prin intermediul serviciului poștal, reprezentantul recurentului O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L., administratorul Guzun Lilian, a declarat recurs împotriva încheierii primei instanțe, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea încheierii contestate și pronunțarea unei decizii privind respingerea cererii de chemare în judecată depusă de Ursachii Vadim către O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L., cu privire la desființarea hotărârii arbitrale.

În motivarea recursului, reprezentantul recurentului O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L., administratorul Guzun Lilian a reiterat poziția expusă în referința depusă în instanța de fond, suplimentar menționând că, potrivit art. 480 CPC, hotărârea arbitrală se desființează numai în cazurile prevăzute de prezentul articol. Hotărârea arbitrală se desființează în cazul când partea care cere desființarea hotărârii prezintă în judecată probe despre faptul că: litigiul examinat de arbitraj nu poate fi, potrivit legii, obiectul dezbaterii arbitrale; convenția arbitrală este nulă în temeiul legii; hotărârea arbitrală nu cuprinde dispozitivul și temeiurile, locul și data pronunțării ori nu este semnată de arbitri; dispozitivul hotărârii arbitrale cuprinde dispoziții care nu pot fi executate; arbitrajul nu a fost constituit sau procedura arbitrală nu este în conformitate cu convenția arbitrală; partea interesată nu a fost înștiințată legal despre alegerea (numirea) arbitrilor sau despre dezbaterile arbitrale, inclusiv despre locul, data și ora ședinței arbitrale sau, din alte motive întemeiate, nu s-a putut prezenta în fața arbitrajului pentru a da explicații; arbitrajul s-a pronunțat asupra unui litigiu care nu este prevăzut de convenția arbitrală ori care nu se înscrie în condițiile convenției, ori hotărârea arbitrală conține dispoziții în probleme ce depășesc limitele convenției arbitrale. Dacă dispozițiile în problemele cuprinse în convenția arbitrală pot fi separate de dispozițiile care nu decurg din convenție, instanța judecătorească poate desființa numai acea parte a hotărârii arbitrale în care se conțin dispoziții ce nu se

înscriu în convenția arbitrală; hotărârea arbitrală încalcă principiile fundamentale ale legislației Republicii Moldova sau bunele moravuri, astfel, ținând cont de dispoziția acestor norme juridice, a menționat recurentul că, instanța de fond la examinarea cererii de desființare a hotărârii arbitrale urma să constate existența sau lipsa temeiurilor enumerate la art.480 CPC, or, din analiza temeiurilor enumerate mai sus, niciunul din aceste temeiuri nu se regăsește în cazul aferent speței.

A mai indicat recurentul că, în încheierea recurată, instanța de fond a expus concluzii contradictorii, or, deși a considerat întemeiată solicitarea intimatului privind desființarea totală a hotărârii arbitrale, la fel a invocat că, reclamantul Ursachii Vadim nu este exonerat de plata datoriei și a plăților aferente împrumutului în limita impusă de lege, astfel, nu este clar cum ar trebui recurentul să încaseze suma împrumutului restant și plățile aferente, în situația în care este evident că scopul înaintării cererii de desființare a hotărârii arbitrale, este scutirea intimatului de la achitarea oricăror plăți în temeiul contractului de împrumut.

A conchis recurentul că, prin urmare, odată ce instanța de fond recunoaște că intimatul Ursachii Vadim nu urmează a fi exonerat de la plata datoriei, instanța nu urma să dispună deființarea totală a hotărârii arbitrale, or, în virtutea legii, chiar și în situația în care totuși instanța consideră că anumite sume încasate sunt neîntemeiate, aceasta putea să dispună desființarea parțială a hotărârii arbitrale, astfel, prin dispoziția instanței de fond, patrimoniul recurentului a fost diminuat în mod nejustificat, totodată fiindu-i lezat dreptul la recuperarea datoriei.

A relevat partea recurentă că, instanța de fond nu a elucidat pe deplin circumstanțele precum că dezechilibrul care se pretinde că ar fi fost creat este în detrimentul consumatorului, astfel nefiind respectată cerința bunei-credințe, or, la caz, nu a fost creat un asemenea dezechilibru, mai mult, clauzele inserate nicidecum nu au fost în detrimentul consumatorului, odată ce recurentul a ținut cont de preferințele intimatului, la fel, instanța de fond nu a demonstrat că intimatul, la încheierea contractului a acționat sau nu cu bună-credință, precum și faptul că clauza a fost propusă de către creditor.

A învederat recurentul că, deși instanța de fond critică arbitrajul preum că acesta ar fi acceptat fără rezerve cerințele recurentului din cererea de arbitraj, la fel, instanța de fond a admis poziția intimatului fără a ridica careva întrebări și fără a verifica dacă aceasta este întemeiată și dacă nu contravine legii, astfel, prima instanță a ignorat procedura la examinarea cauzei, fapt care în mod indubitabil duce la nulitatea actului judecătoresc emis.

A solicitat partea recurentă, admiterea cererii de recurs, casarea încheierii Judecătorei Chișinău /sediul Centru/ din 16 decembrie 2020 și pronunțarea unei decizii privind respingerea cererii de chemare în judecată depusă de Ursachii Vadim către O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L., cu privire la desființarea hotărârii arbitrale.

În conformitate cu prevederile art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Judecătoria Chișinău /sediul Centru/ a pronunțat încheierea la data de 16 decembrie 2020, însă date cu privire la recepționarea încheierii contestate, lipsesc, astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău consideră recursul depus de reprezentantul recurentului O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L., prin intermediul serviciului poștal, la data de 06 ianuarie 2021, ca fiind depus în termen.

Conform prevederilor art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de fond din considerentele ce urmează.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 432 CPC, părțile și alți participanți la proces sânt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; a interpretat în mod eronat legea; a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului. (3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale. Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile. Instituția asigurării acțiunii civile în procesul civil, reprezintă mecanismul ce constă dintr-un șir de măsuri (mijloace) procesuale menite să garanteze posibilitatea unei executări efective a unei hotărâri judecătorești în cazul satisfacerii pretențiilor reclamantului.

În conformitate cu art. 477 alin.(1) CPC, hotărârea arbitrală pronunțată pe teritoriul Republicii Moldova poate fi contestată în instanța care ar fi fost competentă să examineze cauza civilă în lipsa clauzei de arbitraj, de către părțile în arbitraj, înaintând o cerere de desființare a hotărârii arbitrale în conformitate cu art.479 CPC.

În conformitate cu art.480 CPC, hotărârea arbitrală se desființează numai în cazurile prevăzute de prezentul articol. Hotărârea arbitrală se desființează în cazul când partea care cere desființarea hotărârii prezintă în judecată probe despre faptul că: a) litigiul examinat de arbitraj nu poate fi, potrivit legii, obiectul dezbaterii arbitrale; b) convenția arbitrală este nulă în temeiul legii; c) hotărârea arbitrală nu cuprinde dispozitivul și temeiurile, locul și data pronunțării ori nu este semnată de arbitri; d) dispozitivul hotărârii arbitrale cuprinde dispoziții care nu pot fi executate; e) arbitrajul nu a fost constituit sau procedura arbitrală nu este în conformitate cu convenția arbitrală; f) partea interesată nu a fost înștiințată legal despre alegerea (numirea) arbitrilor sau despre dezbaterile arbitrale, inclusiv despre locul, data și ora ședinței arbitrale sau, din alte motive întemeiate, nu s-a putut prezenta în fața arbitrajului pentru a da explicații; g) arbitrajul s-a pronunțat asupra unui litigiu care nu este prevăzut de convenția arbitrală ori care nu se înscrie în condițiile convenției, ori hotărârea arbitrală conține dispoziții în probleme ce depășesc limitele convenției arbitrale. Dacă dispozițiile în problemele cuprinse în convenția arbitrală pot fi separate de dispozițiile care nu decurg din convenție, instanța judecătorească poate desființa numai acea parte a hotărârii arbitrale în care se conțin dispoziții ce nu se înscriu în convenția arbitrală; h) hotărârea arbitrală încalcă principiile fundamentale ale legislației Republicii Moldova sau bunele moravuri.

În conformitate cu art.481 alin.(1) CPC, după ce examinează cererea de desființare a hotărârii arbitrale, judecata pronunță o încheiere despre desființarea totală sau parțială a hotărârii arbitrale sau despre refuzul de a o desființa.

Actele pricinii denotă faptul că, la data de 12 noiembrie 2018, Ursachii Vadim a încheiat cu O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. contractul de împrumut nr. 1053607, tot la aceeași dată, au fost semnate informațiile standard privind împrumutul pentru consumatori și contractul-cadru cu clientul Ursachii Vadim.

Reclamantul/intimat Ursachii Vadim a primit de la O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. un împrumut în sumă de 174000 MDL , pentru ca ultimul să-și procure un automobil.

La data de 04 septembrie 2019, O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. l-a informat pe consumatorul Ursachii Vadim despre rezilierea unilaterală a contractului de împrumut și obligația ultimului de a achita integral suma datoriei restante.

La data de 19 septembrie 2019, Ursachii Vadim a depus în instanța de judecată cerere de chemare în judecată împotriva O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. și Î.M. „INCASO” S.R.L. cu privire la constatarea nulității absolute a clauzelor abuzive, contractului de gaj și repararea prejudiciului moral.

La data de 05 mai 2020, O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. a depus instituției

arbitrale Asociația Lichidatorilor și Administratorilor din Republica Moldova cererea de arbitrare în contradictoriu cu Ursachii Vadim privind încasarea sumei totale în mărime de 464224,53 MDL, constituită din: datoria de bază în sumă de 171767,29 MDL, dobânda aferentă contractului de împrumut în sumă de 189308,32 MDL, taxa aferentă în sumă de 5153,02 MDL și penalității în mărime de 97995,90 MDL.

La data de 17 septembrie 2020, Arbitrajul Internațional de pe lângă Asociația Lichidatorilor și Administratorilor din Republica Moldova, în componența completului arbitral constituit din arbitrul unic Gîrleanu Natalia, a adoptat hotărârea arbitrală, prin care s-a dispus încasarea de la pârâtul Ursachii Vadim în folosul reclamantului O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. a sumei în mărime de 171767,29 MDL cu titlu de datoriei de bază, a sumei în mărime de 189308,32 MDL cu titlu de dobânzi aferente contractului de împrumut, a sumei în mărime de 5153,02 MDL cu titlu de taxă aferentă, a sumei în mărime de 97995,90 MDL cu titlu de penalități, ce rezultă din contractul de împrumut nr. 1053607 din 12 noiembrie 2018, cât și a taxei arbitrale în mărime de 9284,50 MDL.

La data de 15 octombrie 2020, reclamantul Ursachii Vadim a depus o cerere de chemare în judecată către O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L., cu privire la desființarea hotărârii arbitrale nr.AI (IC-UV) 05/2020 din 17 septembrie 2020.

Prin încheierea judecătoreiei Chișinău /sediul Centru/ din 16 decembrie 2020, s-a admis cererea depusă de Ursachii Vadim către O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. privind desființarea hotărârii arbitrale, ca întemeiată. S-a desființat total hotărârea arbitrală nr. AI (IC-UV) 05/2020 din 17 septembrie 2020 emisă de Arbitrajul Internațional de pe lângă Asociația Lichidatorilor și Administratorilor din Republica Moldova, arbitrul Gîrleanu Natalia, prin care a fost admisă integral acțiunea arbitrală depusă de O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. către Ursachii Vadim privind încasarea sumei de 171767,29 MDL cu titlu de datorie de bază, suma de 189308,32 MDL cu titlu de dobândă aferentă contractului de împrumut, suma de 5153,02 MDL cu titlu de taxă aferentă, suma de 97995,90 MDL cu titlu de penalității și suma de 9284,50 MDL cu titlu de taxă arbitrală. S-a încasat de la O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. în beneficiul lui Ursachii Vadim, cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în mărime de 100 MDL.

La data de 06 ianuarie 2021, prin intermediul serviciului poștal, reprezentantul recurentului O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L., administratorul Guzun Lilian, a declarat recurs împotriva încheierii primei instanțe, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea încheierii contestate și pronunțarea unei decizii privind respingerea cererii de chemare în judecată depusă de Ursachii Vadim către O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L., cu privire la desființarea hotărârii arbitrale.

Colegiul menționează că, în conformitate cu legislația Republicii Moldova în domeniu, examinarea cererii de desființare a hotărârii arbitrale va avea loc doar prin prisma temeiurilor pentru desființarea hotărârii arbitrale instituite în art.480 Cod procedură civilă. Astfel, în cadrul examinării cauzei respective, instanța de judecată

nu purcede la o reexaminare a fondului, nu controlează circumstanțele de fond ale cauzei și probele cercetate, nu verifică corectitudinea aplicării normelor de drept material de către arbitraj, ci verifică prezența temeiurilor de desființare a hotărârii arbitrale specificate în legislație.

În acest context, se menționează că este suficientă depistarea doar a unuia din temeiurile de desființare specificate în lege, pentru ca instanța de judecată să dispună desființarea hotărârii arbitrale contestate.

Noțiunea de proces echitabil definește un drept fundamental asigurat de Constituție, de a fi respectat și de statul Republica Moldova. Aceasta presupune că atât instanțele judiciare, cât și cele de arbitraj, au obligația de a da un răspuns expres și explicit la cele mai importante întrebări, acordând părții care a formulat aceste întrebări, posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins. Nerespectarea acestei obligații se consideră o încălcare a art.6 par.1 CEDO.

În conformitate cu art.716 alin.(1) și (2) Cod civil, o clauză contractuală standard este lipsită de efect dacă prejudiciază disproporționat, contrar principiilor buneii-credințe, cealaltă parte a contractului. În acest sens, se iau în considerare conținutul contractului, împrejurările în care clauza este inserată în contract, interesele reciproce, alte împrejurări. Caracterul inequitabil al clauzelor contractuale standard se prezumă în caz de dubiu dacă o prevedere: a) nu este compatibilă cu principiile de bază (esențiale) ale reglementărilor de la care derogă; b) limitează drepturile sau obligațiile esențiale, care rezultă din natura contractului, de o manieră care periclitează scopul contractului; c) nu este clară.

La încheierea contractului de credit/împrumut, creditorul poate prevedea clauze privind încasarea unor comisioane, taxe și orice alt tip de costuri, pe care trebuie să le suporte consumatorul, în legătură cu încheierea contractului de împrumut, totodată, în cazul în care acestea prejudiciază disproporționat, contrar principiilor buneii-credințe, consumatorul, clauzele contractuale menționate sunt lipsite de efect.

În conformitate cu art.712 alin.(1) și (3) Cod civil, clauze contractuale standard sunt toate clauzele formulate anticipat pentru o multitudine de contracte, pe care o parte contractantă (utilizator) le prezintă celeilalte părți la încheierea contractului. Este indiferent dacă prevederile formează un document separat sau sunt parte a documentului ce reprezintă contractul, de asemenea nu importă numărul condițiilor și forma contractului. Condițiile contractuale standard devin numai atunci parte a contractului când partea care le propune le aduce, în momentul încheierii contractului, în mod expres la cunoștința celeilalte părți sau îi asigură în alt mod posibilitatea, luând în considerare și handicapul acesteia, să ia cunoștință de conținutul lor și, când cealaltă parte este de acord, să le accepte.

Conform art.5 alin.(1) și (2) din Legea nr.202 din 12 iulie 2013 privind contractele de credit pentru consumatori, creditorul și, dacă este cazul, intermediarul de credit furnizează consumatorului, în baza clauzelor și a condițiilor de creditare

oferite de către creditor, precum și, după caz, a preferințelor exprimate și a informațiilor furnizate de către consumator, informațiile necesare care să îi permită consumatorului să compare mai multe oferte pentru a putea lua o decizie informată cu privire la eventuala încheiere a unui contract de credit. Informațiile precontractuale sunt furnizate: a) cu suficient timp înainte, dar cel puțin cu 15 zile calendaristice înainte ca un consumator să încheie un contract de credit sau să accepte o ofertă. Perioada de 15 zile poate fi redusă cu acordul scris al consumatorului; b) imprimare pe hârtie sau pe un alt suport durabil, redactate într- un limbaj clar și lizibil, cu caractere de aceeași dimensiune. În cazul în care informațiile sunt redactate pe hârtie, culoarea de fond a hârtiei pe care este redactat formularul trebuie să fie în contrast cu cea a fontului utilizat; c) prin intermediul formularului prezentat în anexa nr.1.

În conformitate cu art.717 alin.(1) și (2) Cod civil, în cazul în care clauzele contractuale standard nu au devenit parte integrantă a contractului ori sunt, total sau parțial, nule, contractul este valabil în partea rămasă. În măsura în care clauzele contractului standard nu au devenit parte integrantă a contractului sau sunt nule, conținutul contractului se reglementează de prevederile legale.

În acest sens, pentru a reține existența unei clauze abuzive, instanța trebuie să verifice îndeplinirea următoarelor condiții generale: 1) clauza contractuală în litigiu să nu fi fost negociată; 2) prin ea însăși creează un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților; 3) dezechilibrul creat este în detrimentul consumatorului, nefiind respectată cerința bunei-credințe.

Conform art.5 alin.(1)-(4) din Legea nr.256 din 09 decembrie 2011 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, o clauză contractuală nefiind negociată în mod individual cu consumatorul este abuzivă în cazul în care creează, contrar cerințelor de bună-credință, prin ea însăși sau împreună cu alte prevederi din contract, în detrimentul consumatorului, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților care decurg din contract. Se consideră întotdeauna că o clauză nu a fost negociată individual atunci când a fost inclusă de către comerciant în prealabil și, din acest motiv, consumatorul nu a avut posibilitatea de a influența conținutul ei. Faptul că anumite aspecte ale unei clauze sau o anumită clauză a fost negociată individual nu exclude aplicarea prevederilor prezentului articol pentru restul contractului în cazul în care evaluarea lui globală demonstrează că este, totuși, un contract de adeziune. În cazul în care comerciantul pretinde că o clauză standard a fost negociată individual, lui îi revine sarcina probei.

Analizând conținutul hotărârii arbitrale contestate, se atestă că de fapt au fost admise toate cerințele înaintate de O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L., aparent în baza clauzei contractuale care au fost acceptate de arbitru fără rezerve și fără ca legalitatea acestor clauze să fie elementar analizată prin prisma legislației Republicii Moldova, deși ultimul dispune de acest drept conform art.27 alin.(3) al Legii nr.23-XVI din 22 februarie 2008 cu privire la arbitraj.

În conformitate cu art.220 alin.(1) și (2) Cod civil, actul juridic sau clauza care contravin normelor imperative sunt nule dacă legea nu prevede altfel. Actul juridic sau clauza care contravin ordinii publice sau bunelor moravuri sunt nule.

Hotărârea arbitrală încalcă flagrant principiul legalității, fiind adoptată contrar bunelor moravuri care generează o îmbogățire nejustificată a creditorului în fața debitorului. Or, ultimului nu i s-a adus o claritate în vederea constatării faptului dacă clauzele contractuale, la care face trimitere debitorul, sunt sau nu abuzive. Prin urmare, se concluzionează că în speță, sunt încălcate drepturile consumatorului.

Consecvent, Colegiul reține că în circumstanțele speței, sacrificarea principiului preeminenței dreptului în sensul impunerii unei alte conduite decât cea prescrisă de către legislator prin executarea unor acțiuni procedurale de către reclamant va avea inter alia drept efect defavorizarea procesuală a pârâtului, deoarece asemenea acțiuni nu pot fi admise de către instanța de judecată decât în condițiile expres stabilite de lege, în caz contrar, acțiunile arbitrale ale instanței sunt incompatibile testului de imparțialitate obiectivă perceput de un observator informat și dezinteresat. Or, imparțialitatea este esențială pentru îndeplinirea adecvată a funcției judiciare, ea privește nu doar hotărârea însăși, ci și întreg procesul, prin care se ajunge la aceasta.

Colegiul nu va admite alegațiile recurentului inserate în cererea de recurs, or, instanța de fond, corect și complex a examinat cauza, dând în acest sens o soluție legală și întemeiată, or, prima instanță just a menționat că, argumentele invocate de către pârâtul/recurent referitor la negocierea contractului cu Ursachii Vadim poartă un caracter declarativ, acesta făcând doar referință și citând normele legale cu privire la mecanismul de negociere a clauzelor contractuale de către consumator și solicitând instanței să stabilească dacă o clauză a fost într-adevăr negociată, fără a anexa careva probe pertinente și concludente în acest sens, care, fără echivoc să dovedească faptul negocierii. Astfel, Colegiul conchide că, instanța de fond corect a statuat că contractul de împrumut nr. 1053607, informațiile standard privind împrumutul pentru consumatori și contractul-cadru cu clientul Ursachii Vadim, este un contract de împrumut standard (de adeziune), care nu a fost negociat cu consumatorul, or, în baza contractului de împrumut nr. 1053607 din 12 noiembrie 2020, valoarea totală a împrumutului constituie suma de 174000 MDL, pe când valoarea totală plătită de către împrumutat constituie suma de 381634,20 MDL, dobânda anuală efectivă constituind 36,65%.

Colegiul mai menționează că, instanța de fond întemeiat a concluzionat că, costurile împrumutului dintre O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. și Ursachii Vadim, sunt exagerat de mari, or, în conformitate cu datele oficiale de pe site-ul oficial al Băncii Naționale a Moldovei, rata de bază a BNM, este egală cu 6,5%, pe când în contractul de împrumut nr. 1053607 din 12 noiembrie 2018, dobânda aferentă împrumutului este 35%, iar dobânda anuală efectivă este 36,65%, iar penalitatea în mărime de 0,5% din plata restantă pentru fiecare zi de întârziere se apreciază ca fiind

o penalitate excesivă, provocând un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților ce decurg din contractul de împrumut.

Colegiul apreciază că, dezechilibrul între drepturile și obligațiile părților este evident chiar și din analiza valorii totale a împrumutului în sumă de 174000 MDL în raport cu valoarea totală plătită de către împrumutat, care constituie 381634,20 MDL, o sumă mai mare decât dublul corpului împrumutului și care, fără dubii, prejudiciază în mod disproporționat consumatorul Ursachii Vadim și generează o îmbogățire nejustificată a creditorului.

La fel, instanța de recurs, verificând legalitatea încheierii contestate, menționează că, hotărârea arbitrală încalcă flagrant principiul legalității, or, a fost întemeiată pe clauze abuzive, ceea ce este contrar legii, fapt ce contravine principiului legalității, aceasta fiind adoptată contrar bunelor moravuri, astfel, generând o îmbogățire nejustificată a creditorului și prejudiciind disproporționat debitorul.

Colegiul nu poate admite nici un argument al recurentului, or, prin hotărârea arbitrală, s-au încasat sume exorbitant de mari în raport cu suma care formează corpul împrumutului, mai mult, arbitrul unic, prin emiterea hotărârii arbitrale contestate a încălcat atât normele imperative care reglementează limitarea inserării în contractele cu consumatorii a penalităților, dobânzilor disproporționate, comisioanelor și altor plăți nejustificate, cât și bunele moravuri.

Importanța principiului legalității presupune ca legea să fie respectată, această exigență existând nu doar pentru indivizi, dar în mod egal și pentru autoritățile publice și private. În măsura în care legalitatea vizează actele agenților publici, exigența este ca aceștia să acționeze în limita atribuțiilor care le-au fost conferite, motiv din care instanța de judecată nu constituie o excepție de la regulă.

Temeiul desființării hotărârii arbitrale prin încălcarea principiilor fundamentale ale legislației Republicii Moldova sau bunelor moravuri, reprezintă o extindere nelimitată a diferitor motive, dar constituie o siguranță în sensul că, dacă celelalte motive anterioare nu ar sancționa încălcarea principiilor fundamentale ale legislației, o atare încălcare să nu rămână fără urmări.

Dat fiind faptul că, formularea acestui temei este generală, anume instanței de judecată prin rolul său dirigitor îi revine, în fiecare caz concret, misiunea să determine în ce măsură încălcarea a avut loc.

Succesiv, Colegiul atestă că la examinarea cauzei, arbitrajul este obligat să respecte legea, iar hotărârea ce este emisă în rezultatul examinării cauzei arbitrale trebuie să fie legală și întemeiată. Această regulă denotă că, hotărârea arbitrală adoptată de către Arbitrajul Internațional urmează să corespundă principiilor fundamentale ale legislației Republicii Moldova, iar unul dintre principiile fundamentale ale legislației este principiul legalității.

Astfel, Colegiul nu consideră necesar să dea răspuns tuturor alegațiilor recurentului, or, sunt irelevante pentru soluționarea cauzei, or, instanța de recurs a

conchis asupra legalității și temeiniciei încheierii instanței de fond, având în vedere că la desființarea hotărârii arbitrale instanța de judecată a reținut un singur temei și anume că, hotărârea arbitrală încalcă principiile fundamentale ale legislației Republicii Moldova și bunele moravuri, astfel, nu pot fi reținute argumentele reprezentantului recurentului O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L. în situația în care, a fost depistat măcar un singur temei de desființare a hotărârii arbitrale contestate.

Colegiul reține drept întemeiată concluzia instanței de fond privind necesitatea admiterii cererii, cu desființarea hotărârii arbitrale, or, în conformitate cu alineatul (2) al art. 480 CPC, judecata desființează hotărârea arbitrală dacă va constata că hotărârea arbitrală încalcă principiile fundamentale ale legislației Republicii Moldova sau bunele moravuri, temeiurile enumerate în alineatul (2) al art.480 CPC, fiind dispoziții legale, prin care se ocrotește un interes general, încălcarea căruia se sancționează cu nulitatea actului juridic, iar în cazul din speță, cu desființarea hotărârii arbitrale, pentru care este suficientă depistarea doar a unuia din temeiurile de desființare specificate în lege, pentru ca instanța de judecată să dispună desființarea hotărârii arbitrale.

Succesiv, instanța de recurs reține că potrivit art.481 alin.(3) CPC, desființarea totală sau parțială a hotărârii arbitrale nu împiedică părțile să se adreseze din nou în arbitraj pentru soluționarea litigiului, cu excepția cazului în care litigiul nu poate fi obiectul dezbaterii arbitrale, ori să depună cerere de chemare în judecată potrivit regulilor stabilite de prezentul cod, ori să soluționeze litigiul prin mediere.

În consecință, instanța de recurs, prin prisma jurisprudenței CEDO și anume cauza Rebut și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995, unde Comisia a menționat că „... art. 6 § 1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes”, consideră necesar de a respinge și alte argumente invocate în recurs, mai mult că acestea nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată la caz a normelor de drept material sau procedural de către instanțe.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea primei instanțe este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea primei instanțe.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,-

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de reprezentantul recurentului O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L..

Se menține încheierea Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 16 decembrie 2020, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Ursachii Vadim către O.C.N. „IUTE CREDIT” S.R.L., cu privire la desființarea hotărârii arbitrale.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului
judecător

Victoria Sîrbu

Judecători:

Dorin Dulghieru

Virgiliu Buhnaci